

L I E T U V I Ų

DIENOS

RUTA KILMONIS (LEE) IR HOWARD KEEL
Filmoje "Seven Brides For Seven Brothers"

LITHUANIAN DAYS
NOVEMBER, 1954

1954 M. LAPKRIO MĖN.

1954 M. LAPKRICIO MEN.

NOVEMBER, 1954

Nr. 9 (48) V metai

Vol. 5 No. 9

TURINYS

CONTENTS

Ben. Babrauskas, MES - GRIMSTANTI SALA?	3
DEMOKRATŲ NUOPELNAI LIETUVAI, pasikalbėjimas su adv. J. J. Grigalum	5
LAISVAJAME PASAULY IŠEINANČIŲ LIETUVIŠKŲ LAIKRAŠČIŲ REDAKTORIAI IR LEIDĖJAI	6
Č. Butkys, JIS DARO MUMS GĖDĄ	8
Stasys Džiugas, GIMTINĖS ŽIBURĖLIAI; KIŠKIS ŽIEMĄ	9
K. J. P., ATEITININKŲ KONGRESAS	10
P. D., LITUANISTIKOS INSTITUTAS	15
J. Bertulis, TAUTOS NAMAI	16
A TOAST TO LIBERTY AND JUSTICE by Dr. V. A. Dambrava	17
VINCENT KRĖVĖ by Dr. A. Senn	20
SPIRIT OF RESISTANCE IN LITHUANIA	22

Juozas VITĖNAS	Vyr. Redaktorius / Editor-in-Chief
Leonardas VALIUKAS	Vyr. Redaktoriaus Pavad. / Managing Editor
Milton C. STARK	Angliškos dalies redaktorius / Editor of English Section
Povilas PUZINAS	Redaktorius-dailininkas / Art Editor
Juozas KOJELIS	Literatūros sk. redaktorius / Literature Editor

Redaktoriai atskirose vietose / Assistant Editors — VL. ADOMAVIČIUS, Boston, Mass.; A. BAJORINAS, Toronto, Ont., Canada; J. IGNATONIS, Chicago, Ill.; S. NARKĖLIŪNAITĖ, New York, N. Y.; V. ROCEVIČIUS, Cleveland, Ohio; C. SURDOKAS, Baltimore, Md.; A. ŠALČIUS, Brooklyn, N. Y.; A. VINGIS, Melbourne, Australia; V. VOLERTAS, Philadelphia, Pa.; V. ŽVIRZDYS, Madison, Wisc.

Antanas F. Skirius, leidėjas /Publisher

Juozas URBONAS	Administratorius / Business Manager
----------------------	-------------------------------------

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo inicialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarily those of the Editors.

Redakcijos ir administracijos adresas:
Address all Editorial and Subscription Mail to
9204 S. BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIF
Phone - PL. 4-1377

"LIETUVIŲ DIENOS" yra sujungtos su "KALIFORNIJOS LIETUVIU"

"THE LITHUANIAN DAYS" is combined with "CALIFORNIA LITHUANIAN"

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. / Published monthly, except July and August

Atskiro numerio kaina 45 centų

Single Copy 45c

PRENUMERATA metams — \$4.00 bet kokiam pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA \$10.00

SUBSCRIPTION \$4.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION \$10.00

Entered as Second Class Matter June 7, 1950 at Los Angeles, Calif. under the Act of March 3, 1879

This Month's Cover

Ruta Kilmonis (Lee) Hollywood, Calif., Lithuanian film star appearing in the MGM movie **Seven Brides of Seven Brothers**, shown here with Howard Keel, one of the principals in the popular musical. Miss Kilmonis is originally from Montreal, Can. She came to Hollywood with her parents 8 years ago.

Back Cover

Lithuanians taking part in 100th birthday of the city of Omaha, Neb. Lithuanian cross was placed beside "birthday" cake and Lithuanians also gave program.

Photo by The Rev. L. Musteikis

"LIETUVIŲ DIENŲ"

PLATINTOJAI

JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTYBĖSE:

Athol, Mass. — J. Benešiūnas

Baltimore, Md. — K. Bradūnas; A. Česonis

Boston, Mass. — Rev. J. Klimas; S. Minkus; A. J. Jokubaitis, Lith. Furniture Co.

Brockton, Mass. — F. Mandeikis; C. P. Jurgelun; K. Kėblinskiėnė

Brooklyn, N.Y. — "Gabija"; S. Kontrimas.

Chicago, Ill. — A. Aušurienė; J. Karvelis; A. Kartanas; S. Metricks; St. Penčyla; Shimkus; B. Urbonas; A. Valavičius; K. Babickas; Vl. Būtėnas.

Cicero, Ill. — B. Stangenbergas

Cleveland, Ohio Kun. Kleb. J. F. Angelaitis; "Dirva"; V. Rocevičius; P. Joga.

Detroit, Mich. — P. Polteraitis; "Neringa" Vl. Pauža; Al & Al's Confectionery; M. Šimonis.

E. Chicago, Ind. — E. Vilutis

Elizabeth, N. J. — P. Kudulis; A. Rudzitis

E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus

Grand Rapids, Mich. — J. Belinis

Greenfield, Mass. — A. W. Dėdinas

Hartford, Conn. — J. Sekys; V. Nenortas.

Kearny, N. J. — J. Vaitkauskas

Kenosha, Wisc. — V. Gaidelis

Linden, N. J. — A. Liudvinaitienė.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas

Miami, Fla. — Kun. A. Tamolunas; C. K. Braze

Newark, N. J. — K. Trečiokas

Omaha, Nebr. — J. Cicėnas; kun. L. Musteikis

Pittsburgh, Pa. — Pr. Žilionis

Philadelphia, Pa. — J. Karaška; H. Mišliauskas

Providence, R. I. — K. Čiočys

Rochester, N. Y. — A. Sabaliauskas; V. Zmuidzinas; Tulip Variety Store - A. Beresnevičius

Shenandoah, Pa. — J. P. Mačiulis.

Stamford, Conn. — J. Siugzda

St. James, L. I., N. Y. — B. Čėponis

Waterbury, Conn. — V. Vaitkus, J. Gaidys.

Waukegan, Ill. — A. J. Sutkus.

Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas; J. V. Stanislovaitis.

Worcester, Mass. — P. Pauliukonis; "Amerikos Lietuvis".

KANADOJE:

Bedford, P. Q. — V. Brilvicas

Edmonton, Alberta — V. Taraškevičius.

Hamilton, Ont. — J. Pleinys; E. Gumbėlevičius.

Montreal, Que. — P. Rudinskas; J. Parojus

London, Ont. — K. Kudukis.

St. Catherines, Ont. — A. Dauginaitė

Sault-Ste-Marie, Ont. — V. Mockus

Sudbury, Ont. — V. Montvilas

Ottawa, Ont. — A. Paškevičius.

Port Colborne, Ont. — J. Skaistys

Toronto, Ont. — V. Aušrotas; J. Mažeika; A. Kuolas; J. Smolskis; "Tėviškės Žiburių" knygynas; A. Bajorinas.

Windsor, Ont. — O. Ražauskienė.

Winnipeg, Man. — S. Bujokas

ANGLIJOJE:

Kun. J. Kuzmickis, 21 Ann Pl., Bradford 5, Yorks;

D. Daunoraitė, 49 Thornton Ave., London W. 4.

AUSTRALIJOJE:

Vl. Balsys, Canberra, A. C. T.; L. Baltrūnas, Melbourne; L. Bartašius, North Geelong; kun. P. Butkus, Sydney; kun. P. Jautulis, Adelaide; B. Zumeris, Melbourne;

J. Skirkā, Cabramatta, N. S. W.

LIETUVIŲ DIENOS

Vysk. V. Padolskis, Šv. Kazimiero lietuvių dvasinės akademijos Romoje rektorius, vizituoja darbo ir sargybų lietuvių dalinius Kaiserslautern'e, Vokietijoje. Darbo ir sargybų lietuvių kuopos Vakarų Vokietijoje yra amerikiečių kariuomenės padaliniai.

Bishop V. Padolskis, rector of St. Casimir's Academy in Rome, visits with Lithuanian personnel attached to the U. S. Army in Kaiserslautern, Germany.

Mes – grimstanti sala?

BEN. BABRAUSKAS, Cicero, III.

Atsidūrėme saloje. Aplink svetimi vandenys ir vėjai svetimi. Išlikimo teisė tebesigrumia su išnykimo laisve. Kasmet aiškiau dvilypuojasi tautinės sielos, kurios mirs pagaliau, pagimdžiusios mulatus. Salos buvimas nebus atžymėtas nė šio krašto kultūros istorijoje. Toks yra Kolumbo šalies nerašytasis įstatymas, kuriam pasipriešinti teįstengs titaniškai tvirta dvasia.

Atvažiuojame ne prisitaikyti, bet liudyti. Profesorius su šluota turėtų būti įspūdingiausias liudytojas siaubo, gresiančio Žemės kultūrai, kurios gelbėjimo šaukliai mes esame. Jisai su taja šluota liks mūsų šimtmečio sąmoningos protinės bei kultūrinės aklatvės emblema. Mes esame ne tik savo tautos, bet pasaulio kultūros misionieriai, nors mūsų tėra sauja.. Betgi mielių sauja sukelia mirusių miltų kubilą, o mes tų mielių atsigabenome tiek, kiek jų buvo pakankama visai Lietuvai. Šimtas rašytojų, šimtas žurnalistų, šimtas profesorių, šimtai visokių menininkų, kunigų, mokytojų, teisininkų, daktarų – tai negirdėta karininkų armija, mūsų išlikimo laidas. Tik ar nepritruksime eilinių karių?

Dar taip neseniai kunigai ir gydytojai mūsų mėsiesiems išėviamams ėjo rašytojų bei redaktorių pareigas. Jų žodžio klausė tie, kuriems pati skaitymo procedūra sudarė sunkiausią problemą. Bet jie turėjo gyvą širdį ir išsilaikė saloje, išlaikydami savo būdą bent vienos generacijos būvyje. O ar mes, turėdami negirdėto pranašumo dvasines sąlygas, esame pasiryžę išlikti ilgiau? Ar kartais jau po dešimties metų nepradedame užmiršti, dėl ko mes pasitraukėme iš savo kiemo?

Kas iš to, kad atgaivinome prisiminimą prieš 50 metų laimėtos lietuviško rašto kovos! Beveik džiaugėmės, kad plačiojoje Čikagoje ta proga surengtą spaudos parodą aplankė kone du tūkstančiai žiūrovų. Čikagoje, kur leidžiami mūsų dienraščiai, kur turime bent 10 lietuviškų parapijų ir tiek pat lietuviškų mokyklų, kur priskaitome bent penketą šimtų lietuviškų draugijų, kur oficialiu lietuvių skaičiumi laikoma 100.000, kurių dešimtąją dalį sudarome mes, nepriklausomo

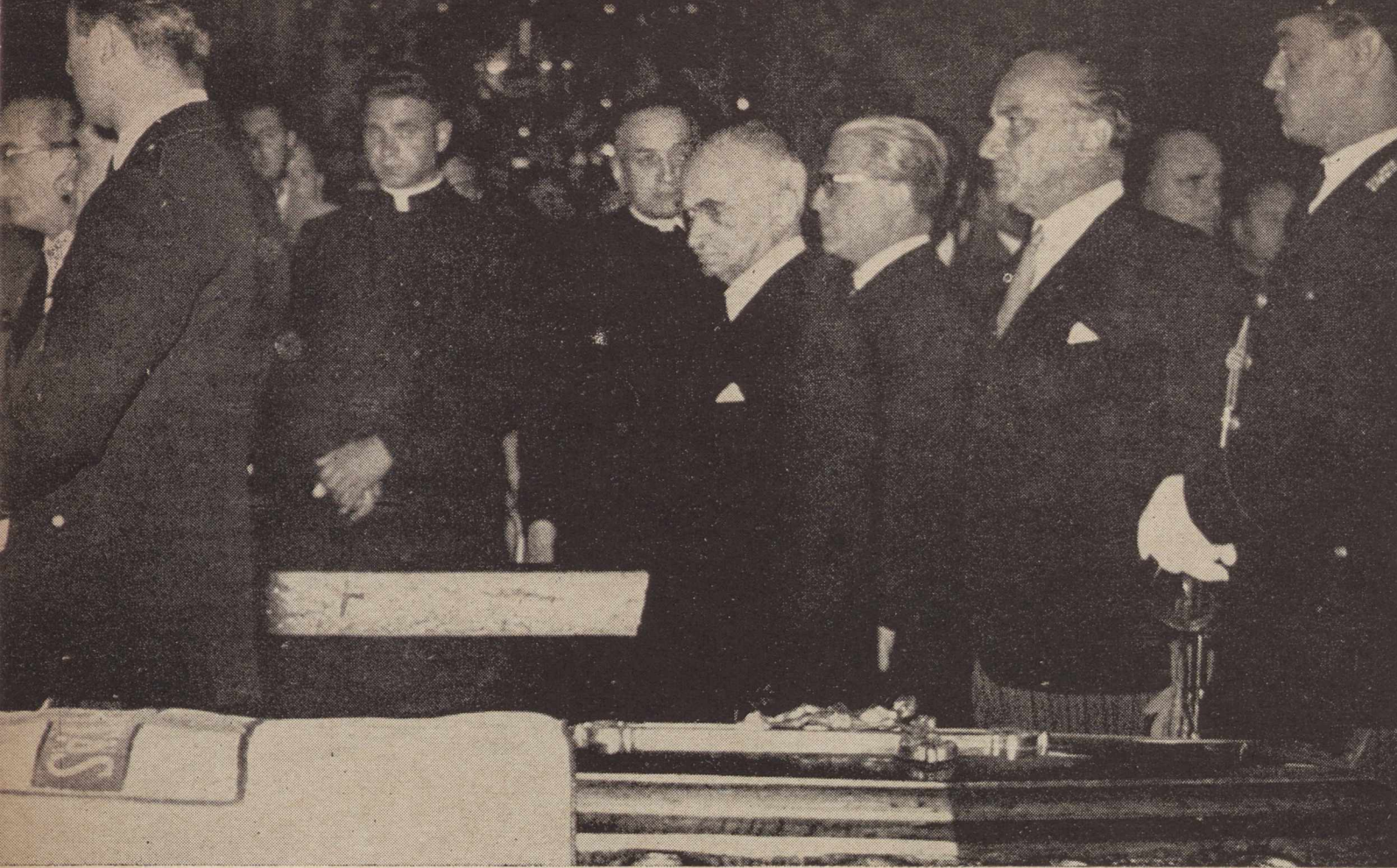
mos Lietuvos vaikai. Tie du tūkstančiai žiūrovų sako, jog tik kas penktas tremtinių panorą pamatyti tą knygą, dėl kurios jo tėvai gavi vališka grūmėsi su caru; pamatyti pirmą lietuvišką laikraštį Aušrą, mūsų tautos atgijimo simbolį; pamatyti Kudirkos kautynių ginklą Varpą ar Vaižganto maldaknygę - Tėvynės Sargą.

Didžiuojamės, jog po penkerių metų čionykščiai mūsų laikraščiai įgijo naują veidą. Taip, neginčytina, kad, patyrę kvalifikuotas pajėgas, pasitraukė iš spaudos baro gal 90% senųjų bendradarbių - korespondentų. Nevieno laikraščio jau ir vyriausių redaktorių kėdės spėjo užsėsti naujieji. O visdėlto faktas, kad dauguma mūsų laikraščių nepasiekė tos kultūrinės augštos, kurią reprezentuoja tūkstančiai šviesių skaitytojų, turėtų pagaliau priversti susimąstyti tų laikraščių vadovus, jeigu jie nėra tik biznio – ir tai prastai kalkuliuto – vedėjai...

Kartkartėmis vis skverbiasi mintin paradoksas: ar neliktume ir mes, kaip kad latviai su estais, kultūriškai augščiau ir plačiau išsilaikę, jei nebūtume čia radę įsišaknijusios mūsų ankstyvesniųjų ateivių spaudos su tam tikra spalva, kuria pamažu nusidažėm ir mes patys? Čia turima galvoje ne tik siauri šeiminiai įvykiai, iškilmingai užimą laikrastinės kronikos skiltis, bet ir tas žemo lygio stilius bei stačiokiškas tonas, kuriuo įvairūs mėgėjai "gvildena" politinius ar kultūrinius dalykus.

Rašytojai, žurnalistai ir sritiniai spaudos darbininkai mūsų periodikoje rodosi kur kas rečiau, negu vardinė ar bevardė masė, kuriai Lietuvoje buvo nepasiekiamos spaudos durys, užtai dabar mielai jos užkaišiojama laikrastinės tuštumos. Aiškinti čia, kodėl pirmieji tapo palyginti retais laikraščių svečiais, reikštų kartoti tai, kas jau ne kartą viešai buvo pareikšta žinomų vardų ir net paskelbta rašytojų rezoliucijomis.

Jei laikraštis, turįs keletą ar net keliolika tūkstančių skaitytojų, nepajėgia ar nesiryžta bendradarbiui pastoviai mokėti, sakysim, tegul

Alcide de Gasperi, buv. ilgalaikio Italijos min. pirm., laidotuvėse lietuviams atstovavo Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto žinių agentūros ELTA biuletenio italų kalboje red. kun. V. Mincevičius. Prie De Gasperi karsto iš dešinės kairėn stovi: Italijos Parlamento pirm. Gronchi, antras; Italijos Senato pirm. Merzagora; Italijos prez. Luigi Einaudi; ir kun. V. Mincevičius.

Standing at bier of deceased Italian Premier Alcide de Gasperi is the Rev. V. Mincevičius (far right), editor of the Lithuanian information bulletin ELTA, representing Lithuania.

bent du centu už eilutę, tai galgi kaltas rašytojas, tokiu atveju nusisprenęs vėlyk pabūti skaitytoju? Laikraščiai, užuot kad ir tų pačių latvių pavyzdžiu ryžęsi pakelti prenumeratos mokesį, nusisprenžia verčiau vegetuoti, nepakildami ligi šviesesnio skaitytojo lygio. Kvalifikuotų pajėgų nepanaudoję turiniui pagerinti, neišvengiamai turi vegetuoti ir medžiagiškai.

Jeigu laikraščiai, remiami skelbimų, vos vegetuoja, tai lietuviškoji knyga paskirta greitajai džiovali. Kad Pietų Amerikon, Anglijon ar net Australijon nublokšti mūsų tautiečiai skundžiasi neįstengia įpirkti lietuviškos knygos, mes beveik imame tikėti. Bet kad šiaurės Amerikoje gyvenąs ir per dieną bent 10 dolerių uždirbąs nepajęgtų kas savaitę poros dolerių skirti lietuviškai knygai, to jokia sofistika neįrodys. Ne per metus ir ne per mėnesį, tik kas savaitę po vieną knygą nupirkdami, išlaikysime tai, ką įstengėme pasiekti per 150 metų.

Rašytojų ar profesorių elitas, kurį čia su savimi turime, yra visos tautos šimtmečio pasiekimų vaisius. Jei dėl skaitytojo stokos to elito kūrybinis darbas turėtų būti nutrauktas amžiaus pusėje, ateitis visų pirma skaudžiai pakaltintų tuos, kuriems nepriklausomoji Lietuva suteikė dvasinės šviesos. Knygų nepirkimas negali būti pateisintas tuo, kad tie šviesuoliai šiandien liko deklasuoti. Kas gi daugiau deklasuos mūsų šviesą, jei ne mes patys, sąmoningai jos nebekurstydami?

Pagaliau turime eilę profesijų, kurių penketas šimtų, jei ne visas tūkstantis, tikrai jau dirba savo vietoje. Tai daktarai, inžinieriai, kunigai. Visus juos iš letargo turėtų pažadinti trys mirę, o tačiau gyvai šviečią didieji jų profesijos draugai: Kudirka, Petras Vileišis ir Vaižgantas. Jei lietuviškai knygai mirusius mūsų gydytojus prikeičtų Kudirkos paveikslas, jei mūsų inžinierius atgaivintų didžiojo lietuviškos spaudos mecenato inž. Vileišio pavyzdys, o vi-

sus kunigus jei sujudintų Vaižganto dvasia, — jau būtų šioks toks pagrindas lietuviškai knygai. Bent penki šimtai pagrindinių, garantuotų, automatinų kiekvienos lietuviškos knygos ėmėjų!

Savaime aišku, tų trijų grupių laukiamasai įsipareigojimas neatleidžia nuo šios tautinės pareigos visų kitų — vien jau dėl to, kad prie-

Ben. Babrauskas, Cicero, Ill., Pasaulio Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas. Žiūr. jo str. 3 psl.
B. Babrauskas, head of the International Lithuanian Writers Society. (See his article on Page 3). — Cicero, Ill.

šingu atveju jie bus palaidoti anksčiau, negu suspės numirti. Net pats nepajėgiausias mūsų išeivis Pietų Amerikoje neturi pagrindo knygos (Perkelta į 12 psl.)

Kun. dr. J. Prunskis, Chicago, Ill., vienas iš dienraščio "Draugas" redaktorių, priimamas specialioje audiencijoje Guatemalos išlaisvintojo ir dabartinio prezidento pik. C. C. Armas, kai neseniai kun. dr. J. Prunskis lankė Pietų Amerikos kraštus. Šiais metais kun. dr. J. Prunskis švenčia 25 metų žurnalistinio darbo sukaktį. Lietuvoje buvo "Mūsų Laikraščio" relig.-ideol. sk. red. 1935-1936; "XX Amžiaus" red. 1936-1939; "Draugo" red. nuo 1940. Bažnytinių teisių daktaro laipsnį gavo Washington, D. C., 1945 m.

The Rev. Dr. J. Prunskis, Chicago, Ill., one of the editors of the Lithuanian Daily **Draugas**, in audience with Guatemalan liberator and president Col. C. C. Armas in Guatemala. Prunskis, lately on tour of Lithuanian colonies in So. America, celebrates his 25th year in journalism this year.

DEMOKRATŲ NUOPELNAI LIETUVAI

PASIKALBĖJIMAS SU ADV. J. J. GRIGALUM,
DEMOKRATŲ PARTIJOS LIETUVIŲ GRUPĖS
PIRMININKU CENTRO KOMITETE.

—Kaip seniai Demokratų Partijos centro komiteto tautybių skyriuje yra lietuvių atstovas? Kas jais yra buvę anksčiau?

— Bent mano žiniomis, lietuviai pradėjo reikštis platesniu mastu Demokratų Partijoje nuo 1932 metų, kai lietuvių tarpe New Yorko ir Bostono miestuose buvo pradėti organizuoti komitetai išrinkimui prezidentu F. D. Roosevelt. Tuo metu kaip tik mums teko pakelti vieną iš didžiausių krizių šiame krašte. Anos krizės kaltininkais reikia laikyti tuometinę respublikonų administraciją Washingtone. Tai yra žinoma mums, čia gimusiems, gi naujai atvykusiems į šį kraštą visi rūpesčiai ir vargai Hooverio valdymo laikais sunku būtų įsivaizduoti.

— Kokios pareigos yra šio atstovo? Kas jį renka ar skiria? Kokią įtaką jis gali padaryti Demokratų Partijos sprendimams?

— Tiesioginiai išrinkti tokį atstavą dėl krašto didumo būtų fiziniai neįmanoma. Todėl toks atstovas yra parenkamas Partijos centrinio komiteto, atsiklausiant žymesnių lietuvių vadų Demokratų Partijoje. Šis atstovas Demokratų Partijos centriniam komitetui ateina į pagalbą su patarimais ir sugestijomis.

— Kokį svorį Dekratų Partija pridoda lietuviams Jungtinių Amerikos Valstybių politiniame gyvenime?

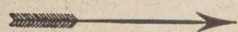
— Demokratų Partija laiko lietuvius, kaip nemažą jėgą Amerikos politiniame gyvenime. Partija siekia iš visų atstovų Tautybių Komitete patarimų ir sugestių šio krašto gorovei. Mes šioje partijoje, kaip lietuviai, žiūrime, kad mūsų Amerikos lietuvių ir mūsų tėvų krašto interesai būtų apsaugoti, nepamiršti.

— Amerikos abi partijos neturi savo skyrių atskirose vietose, tad kaip techniškai geriausiai lietuviai gali įsijungti į Demokratų Partijos veiklą?

— Abi politinės partijos turi organizacinius branduolius kiekvieno steito didesniuose miestuose. Demokratų Partijos steitų komitetus turi kiekviename steite savo bustines, kurios veikia nuolat. Demokratų Partija turi Tautybių Komitetą, kuriam vadovauja sen. Theodore Green iš Rhode Island steito. To komiteto reikalų vedėjas yra Mr. M. Cieplinski, kurio įstaigos adresas yra šis: 60 East 42nd St., New York 17, N. Y.

— Kokie uždaviniai Lietuvių Demokratų klubų, veikiančių atskiruose miestuose? Kiek tų klubų veikia? Kokia jų įtaka bendrai Demokratų Partijos veiklai?

— Yra didelis skaičius lietuvių klubų. Kiekvienoje lietuvių kolonijoje toks klubas egzistuoja. Tie klubai beveik be išimties stovi už Demokratų Partiją ir remia jos kandidatus. Tie klubai žinomi dažniausiai kaip "Piliečių Klubai", gi žodis "Demokratų" klubų varduose neįguroja. Taip šie klubai pritraukia į savo narių eiles nemažą skaičių asmenų, kurie save laiko ar yra nepriklausomi. Tuo būdu šie klubai turi didesni narių skaičių ir jų balsas yra svarbus. Tik vien Massachusetts steite yra apie 15 tokių klubų, iš kurių pažymėtinas "The South Boston Lithuanian Citizens Association". Šis

J. J. Grigalus, Boston, Mass., advokatas, JAV Demokratų Partijos centro komiteto lietuvių grupės pirm., Mass. steito Metropolitan District komisijos narys, LRKSA centro valdybos vicepirm., aktyviai dalyvaujantis ALB ir ALT vietos veikloje. Žiūr. pasikalbėjimą su juo šiame puslapyje.

John J. Grigalus, Boston, Mass., Chairman, Lithuanian Division of the Democratic National Committee; Commissioner, Metropolitan District Commission of the Commonwealth of Massachusetts; Vice-President, Lithuanian Roman Catholic Alliance of America. (See interview with Mr. Grigalus on this page, where he answers questions pertaining to the Democratic Party.)

Kongresmanas George H. Bender, kandidatuojęs į JAV Senatą, kalba Cleveland, Ohio, lietuviams vietos lietuvių radijo piknike rugsėjo 6 d. Karnėnų ūky prie Clevelando.

Congressman George H. Bender, candidate to the U.S. Senate, addresses Lithuanian radio hour gathering in Cleveland, Ohio, Sept. 6.

L. Briedžio foto

vienetas per paskutiniuosius 20 metų rėmė Demokratų Partiją. Panaši padėtis yra ir su kitais lietuvių klubais visoje Amerikoje. Žinoma, šie klubai yra lokalinio pobūdžio, bet jie, dalyvaudami vietos ir steito rinkimuose, abiejų politinių partijų vadų yra labai vertinami ir jiems pridodama didelio svorio.

— Yra lietuvių, kurie tiesiog kaip amerikiečiai dalyvauja Demokratų Partijos veikloje ir kaip tokie gina lietuviškus interesus; kiti į Demokratų Partiją ateina kaip lietuviai amerikiečiai; kokie plusai ir minusai šių dviejų į Demokratų Partiją jungimosi būdų?

— Nėra skirtumo, kaip lietuviai įžengia į politinį gyvenimą. Aš žinau iš praktikos, kad kiekvienas Amerikos lietuvis kovos už Lietu-

vą ir lietuvius ir gins jų interesus kiekvienu atveju, jei tik jis matys, jog yra reikalo.

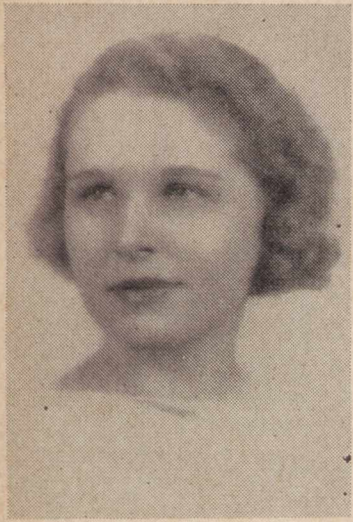
— Ar yra lietuviai kada paveikę didesnius Demokratų Partijos sprendimus? Gal duotumėt pavyzdžių.

— Taip. Prašomi Amerikos lietuvių, abu Demokratų Partijos prezidentai F. D. Roosevelt ir H. S. Truman pripažino visą laiką Lietuvą kaip laisvą ir nepriklausomą valstybę. Jie pripažino Lietuvos pasiuntinybę Washingtone. Buvęs Lietuvos prezidentas A. Smetona buvo priimtas Demokratų prezidento audiencijoje ir jam buvo suteikta teisė apsigyventi JAV-se. Amerikos Lietuvių Taryba ir Bendras Amerikos Lietuvių Fondas buvo suorganizuotas demokratams valdant ir iš jų susilaukė abi institucijos paramos ir pritarimo. Valdant demokratams, buvo suorganizuotas "Amerikos Balsas", kuriam anais laikais buvo pridodama žymiai daugiau reikšmės, negu kad dabar. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir Lietuvos Laisvės Komitetas buvo suorganizuoti demokratų valdymo laikais ir buvo demokratų paremti. Demokratų administracija pravedė išvietintųjų asmenų įstatymą ir juos priėmė į šį kraštą.

— Kodėl iki šiol lietuviai nėra turėję nė vieno senatoriaus ar kongresmano?

— Lietuviai nėra turėję nė iš vienos partijos senatoriaus ar kongresmano todėl, kad skaičiumi nėra pajėgūs nei visame steite, nei kuriame nors distrikte tai atsiekti. Mūsų rinkimų sistemoje asmuo gali laimėti tik populiarumo pagrindu. Todėl tautybė, norėdama išrinkti savo žmogų, turi būti skaitlinga. Tuo atveju, jei negalima išrinkti savo tautybės asmens, reikia dirbti su ta partija, kuri, būdama valdžioje, nepagaili valdiškų vietų. Man atrodo, kad lietuviai yra gavę žymiai daugiau pripažinimo iš Demokratų, negu kad iš Respublikonų Partijos. Žvilgtelkime tik į Massachusetts steitą. Buvęs steito gub. Hurley buvo paskyręs dr. P. J. Jakmauh steito Sveikatos Komisijos nariu (Commissioner of Public Health in Mass.). Buvęs steito gub. M. J. Tobin paskyrė adv. J. J. Grigalų Metropolitinės Apygardos Komisijos nariu, kuris šiose pareigose ir dabar tebėra. Adv. Ch. J. Kalinauskas yra buvęs eilę metų JAV Vyr. Prokuroro padėjėju (Assitant United States Attorney). Adv. J. Cunys, jau miręs, buvo apie 10 metų apygardos prokuroro štabo nariu (on the staff of the District Attorney in Boston). Gi dabar tose pačiose pareigose yra adv. A. J. Young, lietuvių kilmės amerikietis. Dr. A. F. Budreski ir dr. F. Reynolds šiuo metu yra (Perkelta į 11 psl.)

M. Pauliukonienė, "Motery Dirvos" redaktoriė, Worcester, Mass.

Dr. A. Šapoka, "Tėviškės Žiburių" red., Toronto, Ont., Kanada.

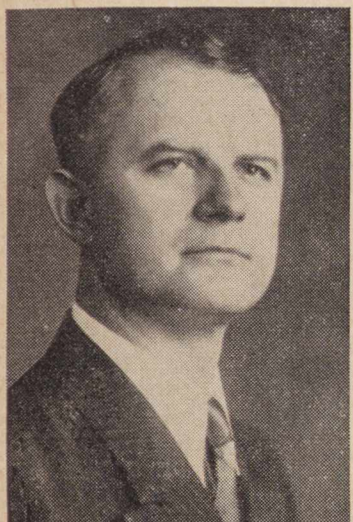

J. Kardelis, "Nepriklausomos Lietuvos" red., Montreal, P. Q., Kanada.

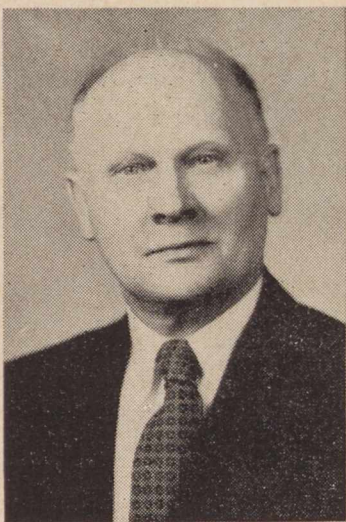
Laisvajame pasauly išeinančių lietuviškų laikraščių redaktoriai ir knygų leidėjai

Editors of Lithuanian Newspapers and Magazines and Publishers of Lithuanian Books in the Free World

Pastaba: Redakcija, paminėdama 50 metų lietuvių spaudos atgavimo sukaktį, buvo prašiusi visų laikraščių redaktorių prisiųsti savo nuotraukas. Dedame tuos, kurie laiku prisiuntė.

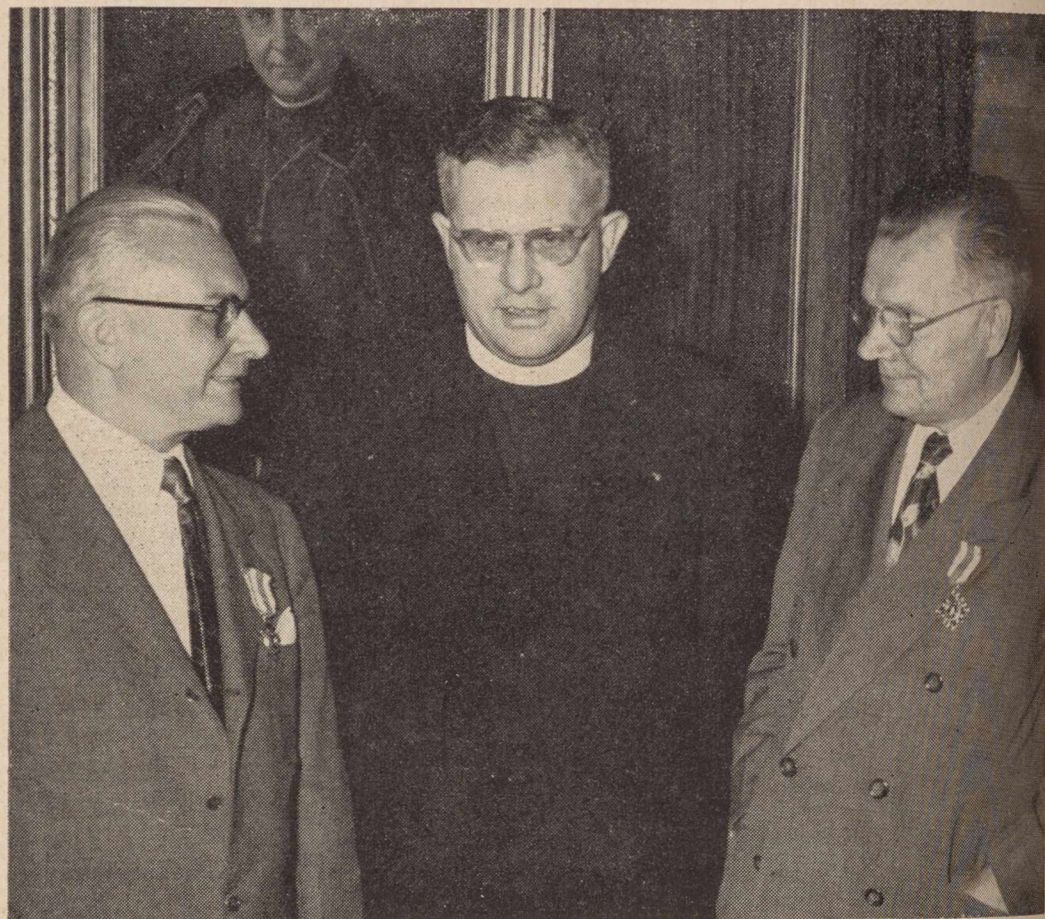
J. Tysliava, "Vienybė" red., ir leidėjas, Brooklyn, N.Y.

M. Zujus, "Garso" redaktorių, Wilkes-Barre, Pa.

Br. Daunoras, "Europos Lietuvio" red., London, Anglija.

L. Šimutis, (dešinėje) "Draugo" dienraščio vyr. redaktorių, Chicago, Ill., su kun. P. Činiku, "The Marian" redaktorių, ir Ig. Sakalu (kairėje), vienu iš "Draugo" redaktorių. L. Šimutis (right), Editor-in-Chief of the Lithuanian Daily **Draugas**, the Rev. P. Činikas, Editor of **The Marian**, and I. Sakalas, an editor of **Draugas**.

Kun. J. Gutauskas, "Išėivių Draugo" red., Bellshill, Lanarkshire, Anglija.

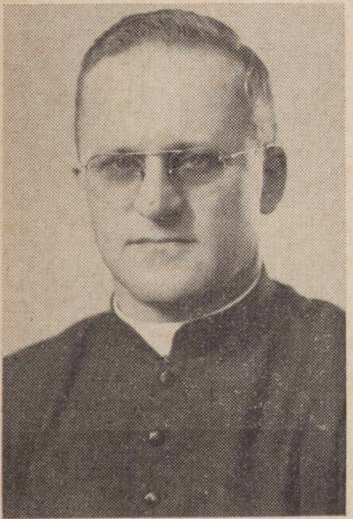
J. Kalakauskas, "Mūsų Pastogės" redak., Melbourne, Australija.

J. Glušauskas, "Australijos Lietuvio" red. ir knygų leidėjas, Adelaide, Australija.

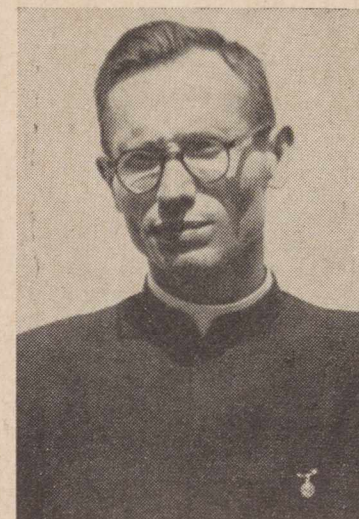
Dr. P. Grigaitis, "Naujienu" dienraščio vyr. redaktorių, Chicago, Ill., su M. Kižyte, LAIC direktore, ir VLIKo pirm. prel. M. Krupavičium. Dr. P. Grigaitis, left, Editor-in-Chief of the Lithuanian Daily **Naujienu**, with M. Kizis, Director of the Lithuanian American Information Center, and Msgr. M. Krupavičius, President of VLIK.

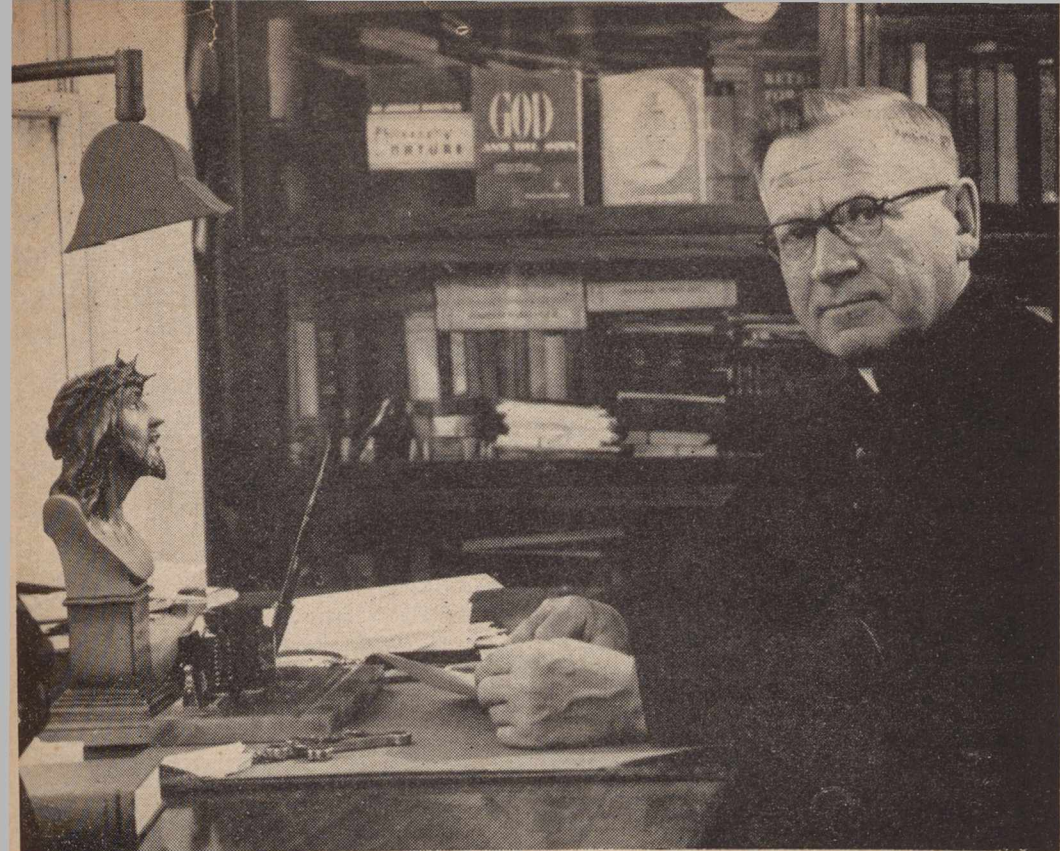
Kun. M. Tamošiūnas, "Kolumbijos Lietuvio" red., Medellin, Kolumbija.

K. Norkus, "Argentinos Lietuvių Balso" red., Buenos Aires, Argentina.

Kun. P. Gavėnas, "Saleziečių Balso" red., Torino, Italija.

Prel. Pr. Juras, Lawrence, Mass., lietuviškų knygų leidėjas ir vienas iš didžiausių lietuviškos spaudos rėmėjų pasauly. Savo lėšomis yra jau išleidęs virš 30 lietuviškų knygų ir stambiais sumomis parėmęs eilę lietuviškų laikraščių bei žurnalų.

Msgr. P. Juras, publisher of Lithuanian books and one of the foremost booster of the Lithuanian press in the free world. He has published over 30 books and made generous contributions to many Lithuanian newspapers and magazines. - Lawrence, Mass.

J. Sodaitis, "Gabijos" leidyklos savininkas, Brooklyn, N. Y.

M. Vaidyla, "Sandaros" redaktorius, Chicago, Ill., su Illinois steito senatorium P. Douglas.

"Darbininko", išeinančio Brooklyne, N. Y., du kartus per savaitę, redakcinis kolektyvas; iš kairės dešinė: P. Jurkus, vyr. red. S. Sužiedėlis, kun. M. Stepaitis, OFM, ir J. Brazaitis.

Staff of the Lithuanian newspaper **Darbininkas**, published twice weekly in Brooklyn, N. Y.

V. Maželio foto

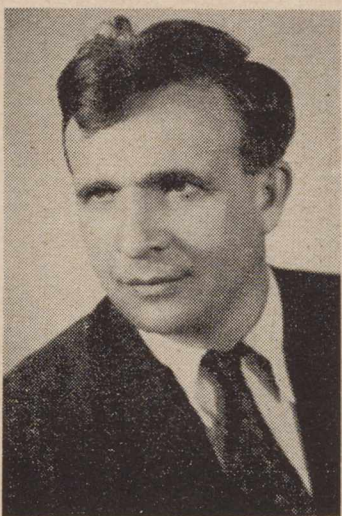
A. Vaičiulaitis, "Aidų" red., Brooklyn, N. Y.

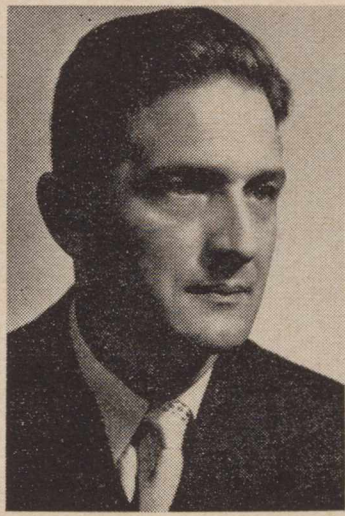
Pr. Naujokaitis, "Eglutės" red., Brooklyn, N. Y.

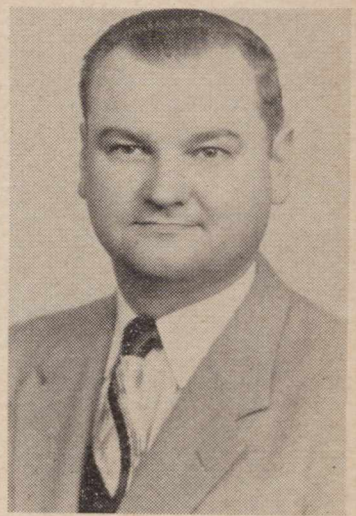
Vi. Vijeikis, "Tėviškėlės" red., Chicago, Ill.

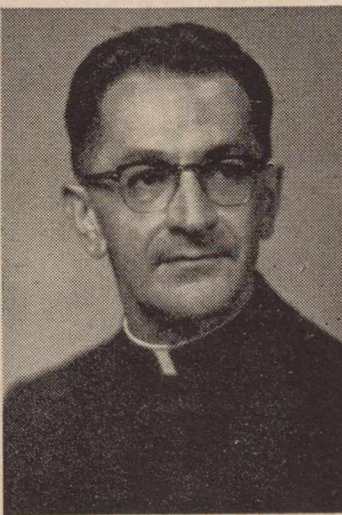
J. Kreivėnas, "Muzikos Žinių" red., Cicero, Ill.

Stp. Kairys, "Skautų Aido" red., Toronto, Ont., Kanada

Inž. G. J. Lazauskas, "Sėjos" red., Chicago, Ill.

Kun. J. Vaišnys, S.J., "Laiškai Lietuviams" red., Chicago, Ill.

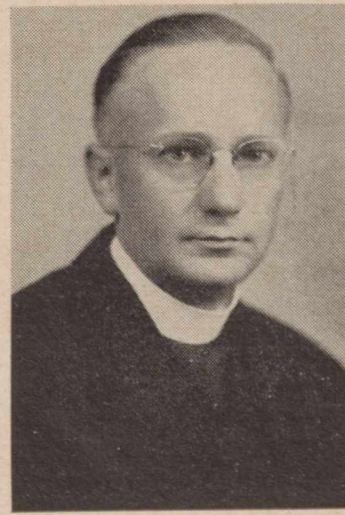
Kun. M. Stepaitis, OFM., "Šv. Pranciškaus Varpelio" red., Brooklyn, N. Y.

H. J. Jakužaitis, "Keleivio" red., Hannover-Kneefeld, Vokietija.

S. Miglinas, "Tremties" red., knygų leidėjas, Memmingen-Allg., Vokietija.

Kun. V. Bagdonavičius, MIC., Lietuviškos Knygos Klubo pirmininkas, Chicago, Ill.

A. Vilainis-Šidlauskas, "Nemuno" leidyklos savininkas, Chicago, Ill.

Česlovas Butkys, Reading, Pa., teisininkas, žurnalistas, parašęs ar rašęs prozas ir dramos mažesnių ar didesnių dalykų. Jo dramos veikalas "Trys draugai" buvo statytas Kauno ir Šiaulių teatruose. Žiūr. jo humoreską šiame pusl.

Česlovas Butkys, jurist, journalist and author. (See his humoristic sketch **He Shames Us** on this page.) Reading, Pa.

JIS DARO MUMS GĖDĄ

Č. BUTKYS, Reading, Pa.

Sekmadienį po pamaldų, kaip įprasta, jie susirinko prie bažnyčios pasišnekėti. Tai įėjo į jų gyvenimo programą, pasidarė būtinybe. Jie veikiau sutiks pasivėlinti į pamaldas, kaip į šitą susirinkimą. Ten galima buvo užtikti ir Petrėnus, ir Jonaičius, ir Gaidelius, ir Rymančius, žodžiu, visus, kurie dar tik neseniai atvyko į Ameriką ir įsijungė į vietinių lietuvių kolonijos gyvenimą. Deja, tas įsijungimas buvo tik paviršutiniškas: naujai atvykę ir senieji dar nesurasdavo bendros kalbos. Tie naujieji mokėjo labai greit pralobti, senieji jiems negalėjo šito dovanoti, sakydami:

— Mes tiek metų vargome, kol mažą turtelį sukrovėme, o jie, žiūrėk, per dvejus metus turi nuosavus namus, savo automobiliais važinėja; gi namuose ir skalbiama mašina, ir šaldytuvas, ir geri baldai, ir daugumas jų turi net televizijos aparatus.

Tiesa, iš tų visų naujųjų išsiskirdavo tik Daknio šeima. Daknienė labai nesveikavo, vaikai dar buvo nedarbingi, lankė mokyklas. Dirbo tik vienas Daknys, kuris per tremties laiką buvo gerokai sumenkęs. Dakniai neturėjo nei namų, nei automobilio ir, apamai, sunkiai medžiaginiai vertėsi. Dėl to kiti naujieji žiūrėjo į Daknius su tam tikra pašaipa, nors Daknys juos visus viršijo savo išsimokslinimu.

Pamatęs susirinkusius, Daknys

tuoj priėjo ir su malonia šypsena pasisveikino:

— Džiugu jus visus matyti.

— O kur gi jūsų ponias? — paklausė stačiokiška storulė Petrėnienė.

— Peršalusi, tai pasiliko namie.

— Kaip paprastai nesveikauja, — paironizavo Jonaitienė.

— Taip, ponias, — lyg nesuprasdamas jos ironijos, patvirtino Daknys, — bet aš džiaugiuos jus visus čia matydamas. Turiu nepaprastai gerą pasiūlymą.

— Žinome mes jūsų pasiūlymus, — pašaipiai tarė Gaidelis.

— Ir aš, — pridėjo Jonaitienė, — vėl kokį lietuvišką laikraštį nori įpiršti.

— Ir pigu, ir lietuviška spauda, visų jūsų kalbos mandrybių ir nesuminėsi, — ironizavo Gaidelis.

— O gal vėl Lietuvių Enciklopediją nori mums įbrukti, — pajuokdamas paklausė Petrėnienė.

— Bergždžias triušas, brolyt, — atkirto Petrėnas.

— Tokiems niekam mes neturime pinigų, — įterpė žodį tylusis Jonaitis.

— Aš naudingesnį dalyką pirkau — aštuonių tomų Amerikos Enciklopediją už keturis dolerius. Ir tai mane žmona išbarė.

— Nei tu tos enciklopedijos žiūrėsi, nei mums ji reikalinga, tik pinigų metimas, — suspiegė Gaidelienė.

— Ne, ponai, šį kartą ne enciklopedijos reikalu kalbu, nors manau, kad galėtumėte ir ją lengvai užsiprenumeruoti.

— Lengva svetimoj kišenėj pinigų skaičiuoti. Geriau dabok savo turtus, — suriko nepatenkinta Gaidelienė, kuri nepaprastai slėpdavo

savo šeimos uždarbius, o jie turėjo būti nemaži, nes jų įsigyti namai buvo didžiausi, na, ir automobilis naujausias.

— Aš, matote, — tęsė Daknys, nuodamas, kad nesuprato ir šios ironijos, — šią savaitę gavau vieną naują pasiūlymą. Nepaprastai pigus ir patogus, tik vienas dolerius kas mėnesiui.

— Matyt, pas jus doleriai kaip grybai auga, — vėl suspiegė Gaidelienė, — o kiti sunkiu prakaitu juos uždirba.

Stengdamas išlaikyti ramumą, Daknys tęsė toliau:

— Dabar steigama nauja leidykla. Ji pasižada kiekvieną mėnesį išleisti po vieną knygą ir atsiųsti ją mums tik už vieną doleriuką.

— Metams bus dvylika dolerių, — tuoj suskaitė Gaidelienė.

— Pinigą reikia siųsti tik knygą gavus. Aš norėjau . . .

— Gali norą palikti sau. Knygoms skaityti aš neturiu laiko, — pasakė Petrėnas. — Bene mūsų ponios?

— Manai, kad ir jos nedirba, tinginiauja, — tuoj atkirto Gaidelienė. — Ar ne tiesa, ponias Jonaitienė?

— Ne, mes negalime tiek pinigų išleisti knygoms, — patvirtino Jonaitienė.

— Kas gali išmesti veltui tokią krūvą pinigų, pritarė žmonai Jonaitis.

— Jūs galėtumėt susidėti po du, bus tik po šešis dolerius.

— Jam atrodo, kad pinigai mėtosi gatvėje, tik pasilenk ir rink, — pasakė Petrėnienė, kuri jau seniai norėjo įterpti savo žodį, nes nebuvo pratusi ilgai tylėti.

— Kaip matai, nieko iš to nebus, brolyt, — reziūmavo Petrėnas, — sakau, ne pas kvailius pakliuvai.

— Tai gal mes visi keturi susidėsime, — nerimavo Daknys, — už tris dolerius turėsime po tris nuosavas knygas, be to, devynias paskaityti.

— Aš iš principo tuščių knygų, visokių romanų neskaityau, — tarė Jonaitis.

Nepratęs savo nuomonės reikšti, Jonaitis net suprakaitavo.

— Gal ponios skaitys, — mėgino laimėti situaciją Daknys.

— Už ką gi tamsta, pone Dakny, laikai mus moteris, — griežtu tonu pasakė Petrėnienė. — Mano patarimas tamstai: surimtėti ir nekvairinti galvų žmonėms visokiais niekais. Kiekvienas ir be tamstos pasiūlymų turi daug rūpesčių: dar namai neišpirkti, na, ir už automobilis reikia mokėti. O mums dar šiemet reikia namą dažyti.

— Bet tik trys doleriai per metus, sudarys vos dvidešimt penkis centus į mėnesį, — maldavo Daknys.

— Jei tamstai smulkmena, tai ir mokėk, — atkirto Gaidelienė, ir visi kartu su ja nusikvatojo.

— Tiesa, pasakyk mums, Dakny, kodėl neatėjai valgyti bendrų pietų per 16-tą Vasario? — paklausė Petrėnas.

— Aš buvau bažnyčioje.

— Menkas iš tamstos patriotas, boikotuoji tautiškų švenčių pagerbimus.

— Neturėjau pinigų.

— Tokiam reikalui gėda būt šykščiam, — prabilo ir Gaidelis.

— Gal jūs dar neišsiuntėte savo aukos, tai aš mielai prisidėsiu vienu doleriuku. Kuriam tikslui buvo rinkliava? — paklausė Daknys.

— Jokios rinkliavos nebuvo. Negalėjome gi gąsdinti susirinkusių. Ir taip už pietus po du su puse dolerių sumokėjom.

— Be to, kas norėjo išgerti, turėjo primokėti už degtinę, alutį.

— Tiesa, mes šiandien taip ilgai čia užsiplepėjom, o juk sutarėm su

ponais Jonaičiais užėiti pietums į restoraną. Paskui nerasime gerų vietų, — prisiminė Petrėnienė. Gal ir jūs, ponai Gaideliai?

— Visai pigu, tik po doleriuką už kalakučiuką, padeklamavo Petrėnas.

— Dėkui. Aš paruošiau pietus namie.

— Gal tamsta, pone Dakny?

— Negaliu šeimos neperspėjes. Be to, restorano pietūs man per brangūs.

Atsisveikinę su Gaideliais ir Dakniu, Petrėnai ir Jonaičiai nuskubėjo restorano link.

— Ir šykštūs tie Gaideliai, — pasakė Jonaitienė.

— O tas Daknys tikras keistuolis, — pridėjo Petrėnienė. — Juk iš to pats jokios naudos neturi. Be to, jis mano, lyg mes būtume neturėję išlaidų lietuviškai spaudai. Ir aš mėnesį skaitėm kasdieną "Draugą".

— Norėjo išvylioti pinigą, — gardžiai nusijuokė Petrėnas, — siuntė veltui, bet nieko nelaimėjo, kvailių nesurado. Neužsiprenumeravom.

— Na, ir vaikams reikia laikraštėlio, — paaiškino Jonaitienė.

O jos vaikutis Vytukas tuoj ir pridėjo:

— Ponias Daknienė man užsakė "Tėviškėlę", kaip kalėdinę dovaną.

— Skaitai ir "Eglutę", — nepatenkinta dėl jo išsišokimo pasakė motina.

— Algiukas Rymantukas man paskolina. Bet jis sakė, kad kitais metais ir jis daugiau nebegaus "Eglutės". Jo tėvelis pasiliko skolingas ir už šiuos metus.

— Kokie dabar protingi vaikai pasidarė, — ne be sarkazmo pasakė Petrėnienė.

— Nesupranta, ką savo liežuviu pliauškia. Apseis ir be tų laikraštėlių. Skaitymas tik vargina protą. O čia bemaž kasdieną iš kaimynų vaikų gauna pasiskaityti amerikoniškų "comic books".

Tuo metu kompanija priėjo prie restorano durų.

— Tik su sąlyga: restorane negadinkime sau geros nuotaikos, — pasakė Petrėnas. — Užmirškime apie Daknį. Tikrai, jis mums lietuviams daro tik gėdą, nei automobilio, nei namų.

Ponioms su vaikais įėjus į restoraną, Petrėnas ir Jonaitis stengėsi vienas antrą praleisti pirma pro duris.

— Tamsta, pone direktoriau, pirmas, — tarė Jonaitis, prisimines Petrėno titulą, kuris puošė jį Lietuvoje. — Aš tik mažas žmogus buvau laborantu . . .

O tuo metu visiems gėdą darantis Daknys, sugrįžęs namo, dalinosi su žmona savo nepasisekimu.

— Doleris apdūmė jų akis. Jei visi pasitūrį taip rems lietuvišką spausdintą žodį, kaip anie, tai tikrai jų vaikai neturės ko skaityti lietuviškai, o vaikų vaikai užmirš, kad jų protėviai buvo lietuviai. O dar šiemet švenčiame mūsų spaudos laisvo atgavimo sukaktį.

Imigracija į Kanadą ar Ameriką.

Visus reikalingus oficialius dokumentus (vizas, afidavitus, darbo-buto garantijas, etc.) parūpina diplomuotasis teisininkas

JONAS J. JUSKAITIS, LL.B.

Įstaigos adresas:

Suite 5, Tunstall Building

709 Dunsmuir Street,

Vancouver 1, B. C., Canada

(Apmokėjusiems visas susirašinėjimo išlaidas, prisiunčiamos smulkesnės informacijos).

STASYS DŽIUGAS

GIMTINĖS ŽIBURĖLIAI

Toli, toli už marių,
Už girių ir kalnų, —
Tėvų gimtinės žemę
Tą kraštą vadinu.

Ar kalba ar dainuoja:
Jiems mielas ir šviesus.
Gimtinės žiburėliai
Šviesiausi už visus . . .

Kai grįš tėveliai mano,
Neliksiu aš čianai.
Be jų — našlaitis vienas,
Be jų — tušti namai . . .

Paimsiu aš broliuką,
Sesutę, žaisliukus:
“Good-by! platus pasauli”,
O jis nustebeš bus: —

Kad mes visi išvykstam
Į kraštą - Lietuvos.
Ant mūsų laivo stiebo
Trispalvė plėvesuos.

KIŠKIS ŽIEMA

Krinta sniegulėlės
Ir žemelę kloja,
O šiaurys vėjelis
Jas laukais nešioja.

Skuba čia kiškutis
Per pievelę baltą,
Auseles suglaudęs
Skundžiasi, kad šalta.

Kiškis neberanda
Užvėjos, pastogės,
Su šunimis gauda
Negerieji žmonės.

AMERIKOS LIETUVIAI LIETUVOS LAISVĖS KOVOJE

DR. J. J. BIELSKIS, Los Angeles, Calif.

(Tęsinys iš spalio mėn. numerio)

Ir vėl bendros veiklos reikalu.

Amerikos Lietuvių Politinis Seimas, posėdžiavęs Chicagoje 1914 m. rugsėjo 21-22 dienomis, sudarė “Laikina Tautos Tarybą” iš septynių narių. Įėjo šie: kun. F. Kemešis, adv. A. Šlakis, dr. A. Rutkauskas, B. Vaišnora, J. Vasiliauskas, A. Naušėdienė ir J. Jaroševičius. Pavadinta tik “Laikina Taryba” todėl, kad kitos srovės seime oficialiai nedalyvavo. Tikėtasi, kad jos vėliau sutiks Tarybon įeiti, jei bus paliktos “atviros durys”.

Tautininkų spauda pasmerkė socialistus už jų elgesį New Yorko seime 1914 m. spalio 1 d. Jie taipgi peikė katalikus už šaukimą Chicago seimo, iš anksto su jais nepasitarus. Katalikų spauda priminė tautininkams, kad besidėdami su socialistais — “eidami su velniu riešutauti” — sulauktas pasėkas iš anksto galėjo numatyti. Todėl už nepasisekimą vien save tegali kaltinti. Kvietė juos siųsti Tarybon savo delegatus ir tuomi duoti galimybes bendrą, pastovią Tarybą sudaryti.

Tarybos sudarymui Politinis Seimas numatė šią proporciją: centrinės organizacijos, turinčios nuo dviejų tūkstančių iki penkių tūkstančių narių, siunčia po vieną delegatą; o tos, turinčios virš penkių tūkstančių narių, siunčia po du delegatus.

1914 m. lapkričio 9-10 dienomis skaitlingame suvažiavime Pittsburgh, Pa., vėl nutarta dar kartą kreiptis į tautininkus ir socialistus, kad jie savo organizacijų delegatus, prisilaikydami Politinio Seimo nustatytos proporcijos, Tarybon atsiųstų. Prašyta savo delegatus atsiųsti iki 1915 metų pradžios.

Į tą kvietimą socialistai oficialiai neatsakė. Bet iš jų spaudos buvo matoma, kad jie bevelijo bendrą darbą nepadėti. Priežastys jų nedalyvavimo bendros Tarybos sudary-

me buvo aiškios: jų pasekėjai buvo neorganizuoti, savo sąjungoje, rodos, teturėjo tik apie du tūkstančius narių. Reiškia, tik vieną delegatą Tarybon siųsti tebtų galėję. Be to, bendrą darbą įeidami, turėtų Lietuvos laisvinimo darbe dalyvauti, turėtų švelninti savo spaudos ir kalbėtojų toną, o tas viskas kaip tik prieš jų “įgimtą paprotį” būtų buvę.

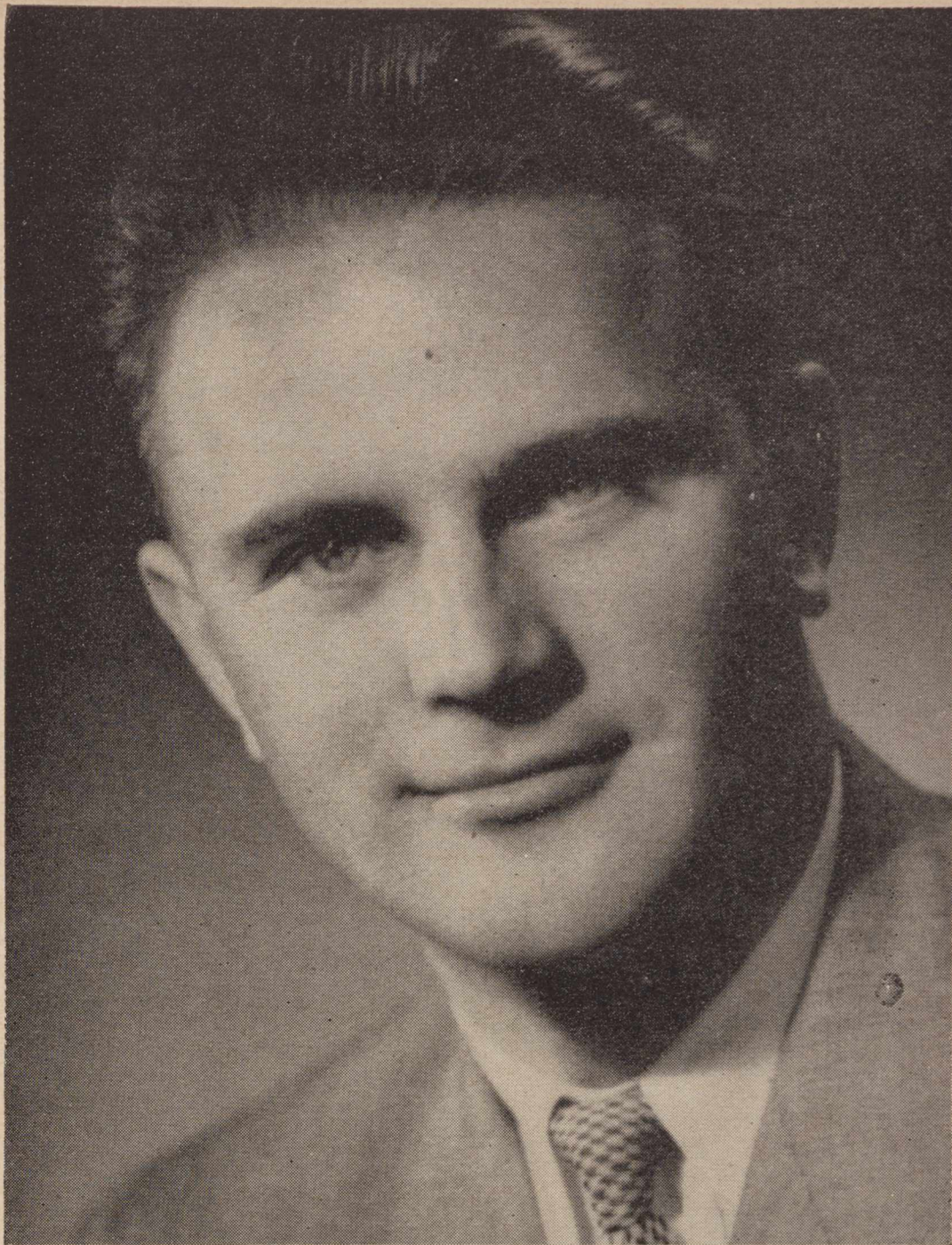
Tautininkų atsakymas buvo irgi silpnai motyvuotas. Bet, rodos, bene didžiausia kliūtis buvo tuo laiku svarbiose vietose tautininkų grupėje esantieji žmonės, kaip Račkauskas, Strimaitis, Rimka ir keltas kitų. Tie žmonės, kaip vėliau paaiškėjo, buvo nesukalbami ir griežtai nusistatę prieš bendrą veiklą su katalikais.

Skirtam laikui praėjus ir anų srovių delegatams Taryboje nepasirodžius, spauda patiekė įvairių pasiūlymų. Matomai, norėta kompromisas surasti. Tautininkų spauda siūlė Tarybą tvirti ne iš delegatų nuo centrinių organizacijų, bet siunčiant nuo srovių po lygų skaičių delegatų. Tad, nenumatant vilties visų organizuotų lietuvių grupių prie Tarybos pritraukti, “Laikinoji Tautos Taryba” sušaukė katalikų organizacijų suvažiavimą Chicagoje 1915 m. vasario 10 d. Ten vėl aptarta svarbieji Lietuvos reikalai ir numatyta veikti jau nebedelsiant. Suvažiavimas patvirtino pastovią Tautos Tarybą iš septynių narių, paruošė Tarybos įstatus ir įpareigojo tuoj darbą stoti. Tarybos valdybon įėjo kun. Kemešis, J. Vasiliauskas ir dr. A. Rutkauskas - pirm.

Tarp svarbiausių Tarybos numatytų darbų buvo šie:

1. Rinkti parašus po peticiją, kurią numatyta įteikti būsimai pokarienei taikos konferencijai.

2. Siųsti Lietuvon du delegatus, kurie ištirtų tenykštę padėtį; organizuoti Europoje lietuviams šalpos tiekimo organus; ir rūpintis surasti galimybių susisiekti su Lietuva.

Stasys Džiugas, Chicago, Ill., jaunimo poetas.

Stasys Džiugas, children's poet. Two of his poems for children are given on this page. — Chicago, Ill.

3. Siųsti Washingtonan delegaciją iš penkių asmenų; jos paskirtis būtų prašyti JAV prezidentą paskelbti “Lietuvių Dieną” Amerikoje. Ta proga būtų parinkta aukų po visą Ameriką karo nuvargintiems Lietuvoje sušelpiti.

4. Dar mėginti surasti galimybių bent su tautininkais Lietuvos vadavimo darbą sutartinai dirbti.

Vykdydama savo uždavinius, Tautos Taryba 1915 m. pabaigoje įgaliavo Newark, N. J., kleb. kun. J. Dobužinskį-Dobužį ir A. Staknevičių-Staknį, ir iš Newarko apylinkės, tartis bendros veiklos reikalu su Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros įgaliotiniais: J. O. Širvydu, A. Rimka ir dr. Dambrausku. Tų pasitarimų pasėkoje buvo sušauktas abiejų srovių atstovų suvažiavimas 1916 m. vasario 22 d. Newark, N. J.

Delegatai Lietuvon.

Delegatais vykti Lietuvon Taryba pakvietė kun. dr. Vincą Bartušką, Mount Carmel, Pa., parapijos kleboną, ir mane. Turėjom išvykti 1916 metų pradžioje, bet išvykimo laiką teko atidėti ir dalyvauti srovių konferencijoje. Susirinkom pas kun. Dobužį. Apart mudviejų, dar atvyko Staknys ir kun. Kemešis. A.L.T. Sandarai atstovavo: R. Karuža, M. Vinikaitis-Vinikas ir J. O. Širvydas. Kiek vėliau komp. Stasys Šimkus irgi atvyko. Bet jo griežta ir dalinai šališka laikysena konferencijos dalyviams taikinančių minčių nepateikė.

Pasitarimai tęsėsi visą naktį, o sekantį rytą išvykom Philadelphiajon toliau tartis. Pagaliau sutarėm bendrai dirbti šiose srityse: Lietuvos šalpa, laisvinimas, atstatymas.

Sutikta, kad sekmingesniai darbai yra reikalinga bendra Taryba. Tokios Tarybos sudarymui sutarta ši proporcija: katalikų organizacijų septyni atstovai, o tautininkų organizacijų penki atstovai.

Atrodė viskas gerai ir tikėtasi susilaukti bendros veiklos. Bet taip nebuvo. Mat, konferencijoje dalyvavo labiausia sukalbami tautininkai ir todėl prie bendrai sutartinos minties su jais prieita. Matomai, kiti tautininkų vadai, kaip Alb. Rimka, A. B. Strimaitis, dr. J. Šliupas, V. K. Račkauskas, Sandaros atstovų susitarimo nepriėmė ir laikėsi savo seniau paskelbto nusistatymo — “lygūs su lygiais” — ir neprileido konferencijos susitarimo įgyvendinti.

Lietuvoje taip pat vienybė rūpintis.

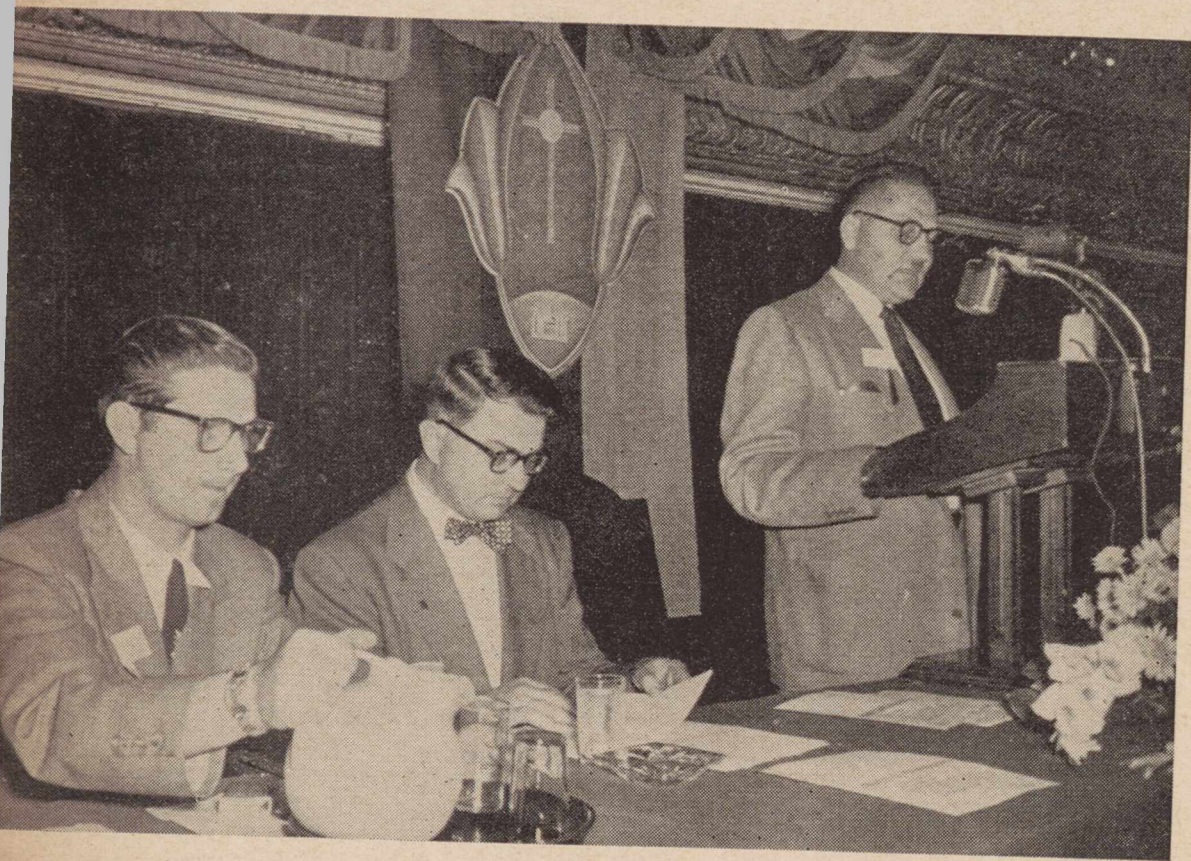
Idomu pastebėti, kad ne vien Amerikos lietuviai vieningos veiklos reikalu buvo susirūpinę. Lietuvoje irgi apie tai daug kalbėta ir rašyta. Antanas Smetona savo straipsny “Karo ženkle gyvenant”, (Vairas, 1914. VIII.30 d., Vilnius) apibūdinęs tuot laikinę padėtį, tarp kitko rašė taip: “Inteligentų gyvybės ženklas tai jų intemptas darbas, jų susiklausymas. Liaukimės buvę šakoti ir netalpūs, gerai apsidairykime ir išvysime turį daugiau bendrų, negu atskirų ypatybių... Dabar atėjo valanda visoms srovėms viena vaga tekėti, parodyti tautinę individualybę. Neužmirškime turį Amerikoje nemažą lietuvių koloniją, kuri, visados būdama jautri savo tėvynei, dabar irgi sujudo ir pasiryžusi yra teikti Lietuvai pagelbos. Juo pavyzdingesnė bus mūsų santarvė, juo duosniau būsime (Perkelta į 12 psl.)

Ateitininkų kongresą, įvykusį 1954 m. rugsėjo 4-5 d.d., atidaro kongreso rengimo komisijos pirm. lg. Kazlauskas, Cicero, Ill.

The Ateitis Ass'n, (world-wide Catholic group of Lithuanian intellectuals) Congress meeting at the Sherman Hotel in Chicago, Ill., Sept. 4-5. Bringing the meeting to order is I. Kazlauskas, Cicero, Ill.

A. Gulbinsko foto

Ateitininkų kongreso, įvykusio rugsėjo 4-5 d.d. Sherman viešbuty, Chicagoje, prezidiumo dalis; iš kairės dešinėn: V. Žvirzdys, A. Repšys ir dr. J. Meškauskas (kalba).

Ateitis Ass'n Congress presidium meeting at the Sherman Hotel in Chicago, September 4-5.

A. Gulbinsko foto

PADIDINAMOS

"LIETUVIŲ DIENOS"

"Lietuvių Dienų" žurnalas, pradedant 1955 metų sausio mėn. numeriu, padidinas. Tilps daugiau iliustracinės ir žodinės medžiagos. Bus įvedami nauji skyriai ir lietuviškoje ir angliškoje dalyje.

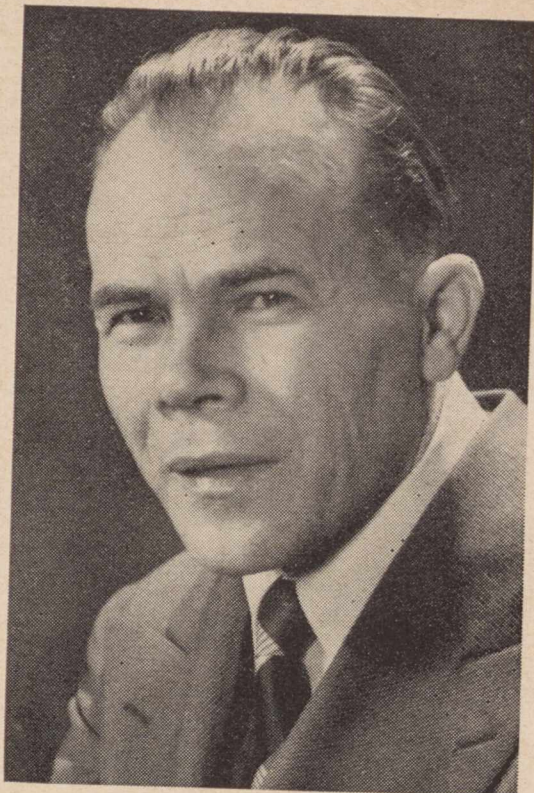
"Lietuvių Dienų" metinė prenumerata ateity bus 5 dol. Iš tų, kurie LD prenumeratą jau yra atnaujinę 1955 metams ar jų daliai, papildomai nebus imama. Atnaujinantiems prenumeratą 1955 metams, jei tai bus tiesiog įmokėję administracijai iki šių metų gruodžio 1 d., bus skaitoma sena kaina - 4 dol.

Leidėjas

Ateitininkų kongreso pokyliui rengti komitetas su kardinolu S. Stritch, D. D., Chicago, Ill. Iš kairės dešinėn: dr. Z. Smilgevičius, F. Manelienė, kard. S. Stritch ir A. Rugytė.

A. Gulbinsko foto

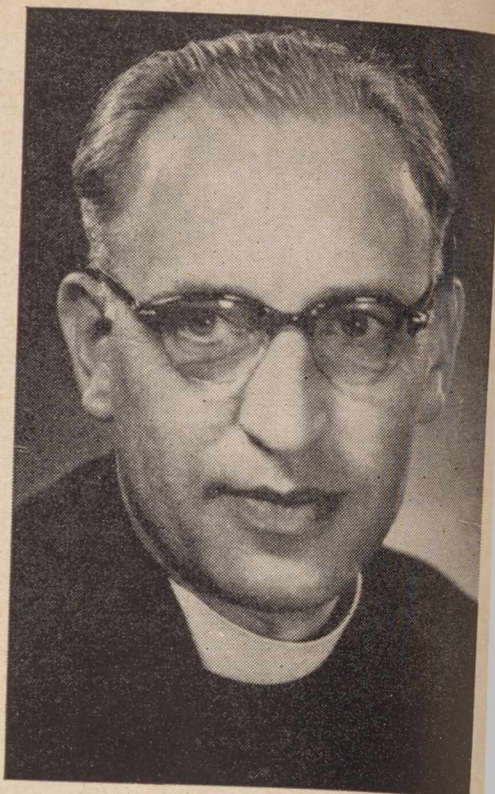
Convention committee members of the Ateitis Congress shown here with Cardinal Samuel Stritch, D. D., Chicago, Ill.

Simas Sužiedėlis, Brockton, Mass., Ateitininkų Federacijos dabartinis vadovas.

S. Sužiedėlis, present head of the Ateitis Federation. - Brockton, Mass.

V. Maželio foto

Kun. Viktoras Dabušis, Brooklyn, N.Y., Ateitininkų Federacijos generalinis sekretorius.

The Rev. V. Dabušis, General Secretary of the Ateitis Federation. - Brooklyn, N.Y.

V. Maželio foto

ATEITININKŲ KONGRESAS

Ateitininkų organizacinio gyvenimo pradžia rišasi su popiežiaus Pijaus X, šiemet paskelbto šventu, laikais, kada jisai tėviškai kvietė pasaulį išlaikyti gyvą ir tvirtą ryšį su Kristumi, stipriai pabrėžė šv. Povilo žodžius bei raginimą "Visa atnaujinti Kristuje".

Pijaus X žodžiai rado gražų atgarsį mūsų tautos katalikiškojo jaunimo tarpe, kuris išdrįso pasipriešinti iš Rusijos besiveržiančiai bedievybės bangai, ryžosi branginti ir tobulinti savyje religinius idealus, rūpintis savo Tėvynės gražiu, kultūriniu gyvenimu, ginti ją ir aukotis, kai Tėvynė to pareikalaus.

Ateitininkų organizacija, gimusi ir pradėjusi veikti carinės priespaudos laikais, susilaukė Lietuvos laisvės, tvirtu žingsniu stėjo krašto atstatymo ir kūrimo darban, įsijungė į gimtojo krašto valstybinį, kultūrinį, visuomeninį gyvenimą. Ateitininkai perėjo ir per nuožmiųjų okupacijų bandymų metus, sudėjo daug brangių ir vertingų aukų. Dabar gi, atsidūrę už gimtųjų namų slenksčio, ateitininkai ištremimo dienoje atgaivino savąją veiklą ir šiemet, rugsėjo 4 ir 5 d. d. Chicagoje, susirinko į penktąjį ateitininkų kongresą, kuris sutraukė gražų būrį dalyvių, svarstė opius organizacijos klausimus, žvelgė į lietuvių tautos varganą kelią ir ryžosi paieškoti būdų, kaip geriau ir veikliau įsijungti į Tėvynės vadavimo ir atstatymo darbą.

Abiejų kongreso dienų religinė programa kėlė jaunųjų ir vyresniųjų širdis prie Dievo. Be to, iškilmingomis pamaldomis ir Dievo žodžių buvo išryškinti du momentai, kurie šiais metais žavi visą katalikų pasaulį, būtent Marijos Metų šventimas ir Pijaus X paskelbimas šventu. Tokio tikslo siekė ir Ateitininkų Federacijos Vyr. Valdyba, prieškongresiniame atsisaukime į ateitininkus, Marijos Metus ir Pijaus X kanonizaciją surišdama su kongreso darbais.

Kongresas pasižymėjo didžiu vaisingumu ir atskirų Sąjungų posėdžiuose — moksleivių, studentų ir sendraugių, kur skaitytos gerai paruoštos, aktualios paskaitos: prof. dr. J. Meškausko kalba, dr. A. Dabušio paskaita "Ateitininkai gyvenimo tikrovėje", Vyt. Žvirzdžio "Moksleiviai ateitininkai ir senosios emigracinės kartos jaunimas", P. Maldeikio "Šviesesnieji momentai ateitininkų gyvenime", St. Lušio "Aktualieji ateitininkų uždaviniai". Federacijos vado prof. Simo Sužiedėlio paskaita "Ateitininkai lietuvių tautos kovoje dėl laisvės", skaityta iškilmingame posėdyje, nutiesė kelią ir gaires naujam ateitininkų veiklos laikotarpiui, ypatingą žvilgsnį kreipiant ir visas jėgas telkiant įsijungti į visuotinį lietuvių tautos

frontą, siekiantį tėvų žemei laisvės ir greitesnio atstatymo.

Kongreso metu įvykęs koncertas atgaivino visų širdis.

Puošnus banketas, sutraukęs apie 600 žmonių, leido visiems kongreso dalyviams dar kartą susitikti, pasikalbėti. Bankete dalyvavo ir Chicago arkivysk. kardinolas Samuel Stritch, šiltu žodžiu pasveikinęs kongreso dalyvius ir palinkėjęs lietuvių tautai greičiau sulaukti laisvės dienų.

Kongreso darbai, nuotaika, priimtieji nutarimai parodė Ateitininkų Federacijos ideologinį tvirtumą, organizacinį drausmingumą ir visus palydėjo viltingon ateitin. Visi išsiskirstė, Federacijos Vadui prof. S. Sužiedėliui tariant atsisveikinimo žodį ir "ligi susitikimo kitame kongrese 1960 metais". K. J. P.

DEMOKRATU . . .

(Atkelta iš 5 psl)

Massachusetts steito medicinos egzaminatoriai (Medical Examiners). Panelė J. Yukavonis yra Brockton, Mass., Mokesčių ir Nuosavybės Įvertinimo Komisijos (Board of Assessors) narė. Tai tik keletas pavyzdžių, iš kurių matome, jog Demokratų Partija yra davusi pripažinimą lietuviams. Panašiai yra ir kituose steituose.

— Kaip apibūdintumėte Demokratų Partijos nusistatymą Lietuvos vadavimo reikalu?

— Demokratų Partija stovi už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

— Kodėl Demokratų Partija, būdama valdžioje, nusileido Sovietų Rusijai Jaltos, Teherano bei Potsdamo konferencijose, tuo faktiškai išduodama ir Pabaltijo tautas?

— Tikri faktai niekam nežinomi. Niekas nežino, ką Respublikonų Partija būtų padariusi panašiose apylostose. Tai nebuvo vienos partijos ar grynai politinis veiksmas. Tai buvo sąjungininkų sprendimo momentas tuometinėse apylostose, vedant pasaulinį karą. Kiek bent aš žinau, tų sutarčių sąlygos niekad nebuvo atskleistos. Netikiu, kad mūsų prezidentai būtų nusileidę Sovietams su noru pakenkti Pabaltijo valstybėms. Kodėl dabartinė administracija pasitraukė iš Indokinijos ir leido kraštą užgrobti komunistams? Tai nėra politiniai dalykai ir negali būti priskiriami politinei partijai. Šie veiksmai niekad nepakeitė demokratijos demokratinį principų ir nusistatymo kovoti už pavergtų kraštų išlaisvinimą iš komunizmo vergijos.

— Ar Demokratų Partija, vėl grįžusi į valdžią, mano ką daugiau daryti dėl Sovietų Rusijos pavergtų tautų išvadavimo, negu ji darė praity? Jei taip, tai ką?

— Taip. Demokratų Partija, vadovaujama prez. H. S. Trumano, padarė komunizmo sulaikyme žymiai daugiau, negu kuri nors kita administracija, įskaitant ir dabartinę. Demokratų Partija kovojo prieš komunizmą visur. Komunistų suėmimai ir apkaltinimai šiame krašte

AR IEŠKOTE DARBO?

Reikalingi siuvėjai, moką vartoti elektrines siuvas masinas. Telefonuoti CR 5-5529, kreiptis į Niną Naujoks.

Wilson Suede Co.
9460 Wilshire Blvd.
Beverly Hills, Calif.

buvo tik Demokratų valdymo laikais. Respublikonų administracija pažadėjo išlaisvinimą pavergtoms tautoms: Lenkijai, Lietuvai, Estijai, Latvijai ir kitoms, nešančioms komunistų jungą. Ji pažadėjo laisvę ir nepriklausomybę tų kraštų žmonėms. Visi tie pažadai dabar pamiršti. Priešingai, Demokratų administracija suprato raudonojo totalitarizmo pavojų Graikijoje, Turkiijoje, Izraelyje, Irane ir Korejoje, be baimės žvelgė į jį ir su tvirtumu ir drąsa pasinėšė apginti ir išsaugoti tų tautų saugumą. Demokratų Partija vėl grįš į valdžią. Demokratų Partija vėl ims drąsos, kilnumo ir ryžtingumo politikos, kuri pokario metais sukūrė tą galią ir pasiryžimą laisvose tautose, įgalinančią taip meistriškai užblokuoti visus komunistinės Rusijos imperialistinius ir grobuoniškus kėsnius.

Ateitininkės sendraugės ir jaunosios giedrininkės ateitininkų kongreso metu pamaldose šv. Kryžiaus bažnyčioje, Chicagoje.

Ateitininkai women, Giedra section members attending Mass at Holy Cross church during the Ateitis Ass'n Congress in Chicago, Ill., Sept. 4-5. A. Gulbinsko foto

Pianistas, komp. Vl. Jakubėnas, Chicago, Ill., sol. Pr. Bičkienė, E. Chicago, Ind., ir Sol. J. Vaznelis, Chicago, Ill., atlikę meninę programą koncerte, suruoštame ateitininkų kongreso proga, Marijos vid. mokyklos auditorijoje, Chicago, Ill.

Pianist - Composer V. Jakubėnas, Chicago, Ill., and Soloists P. Bičkienė, E. Chicago, Ill., and J. Vaznelis, Chicago, Ill., take curtain bows after a musical recital in St. Mary's Academy hall marking the Ateitis Congress. - Chicago, Ill.

A. Gulbinsko foto

Ateitininkų kongreso, įvykusio š.m. rugsėjo 4-5 d.d. Sherman viešbutyje, Chicago, Ill., dalyviai.

Delegates to the Ateitis Congress, Sherman Hotel, Chicago, Ill., Sept. 4-5.

A. Gulbinsko foto

Lietuvos Vyčių 41-jo visuotinio suvažiavimo, įvykusio 1954 m. rugpiūčio 27-29 d.d. Roosevelt viešbutyje, Pittsburgh, Pa. pokylio dalyviai ir garbės svečiai.
Guests and delegates to the Knights of Lithuania annual 41st convention, held at the Roosevelt Hotel in Pittsburgh, Pa. Aug. 27-29.

GRIMSTANTI SALA

(Atkelta i 4 psl.)

nepirkti, teisindamas savo neturtu. Favyzdžiui, Argentinoje, kur gyvena 1.000 latvių ir apie 1.000 estų, o lietuvių apie 40.000, iš kurių tikrai bus bent pora tūkstančių tremtinių, — knygų pirkimo disproporcija verčia mūsiškius, banaliai tarant, rausti iš gėdos. Mūsų Baltijos kaimynai tokie neturteliai naujakuriai, be jokio užnugario, kad neturi nė savų patalpų knygoms platinti, tad jas pardavinėja, prisiglaudę Lietuvių klube. Ir štai latviai per metus ten nuperka savų knygų už \$23.000, estai už \$25.000, o lietuviai... vos už \$5.000. Taigi mūsiškiai proporcingai net 200 kartų mažiau savų knygų išperka, negu latviai ar estai! Geriausiu atveju, jeigu nurašytume

visus ankstyvesniusius savo išelivius, kurie Argentinon emigravo, beje, jau iš nepriklausomos Lietuvos, tai visdėlto ir mūsų tremtiniai pasirodytų bent 10 kartų tamsesni už minėtuosius savo kaimynus. Be abejo, panašus dalykas vyksta ir JAV ir kitur.

Kad lietuvių visi — ir senieji ir naujieji — stengiamės išlaikyti, tai yra savaime aišku. Bet kad katastrofiškai neteisingu keliu einame, vaizdžiai rodo Argentinos latviai ir estai, kurie, užuot statę sau namus ar klubus, perka, svetur prisiglaudę, savo knygą. Mūšieji išleido ir tebeleidžia milijonus mokykloms ar kitiems pastatams, kur turėtų žygdėti ir klestėti lietuviybė. Bet, nors dar tebėra gyvi, kurie statė šias lietuviybės tvirtoves, šiandien mes turime nekartą žiauriai susikauti dėl lietuviško žodžio tose "tvirtovėse".

Visi tie bendrieji ir privatieji rūmai nigrims su mūsų sala, nepalikdami lietuviško pėdsako Amerikos kultūroje, jeigu neįstengsime išlaikyti savos knygos, kuri yra tobuliausia žmogaus — per jį ir tautos — dvasios bei kultūros išraiška.

Viršuje - Lietuvos Vyčių suvažiavimo š.m. rugpiūčio 27-29 d.d. Pittsburgh, Pa., posėdžių darbo prezidiumas; iš kairės dešinėn: L. Dikus, Chicago, Ill.; H. Shields, Philadelphia, Pa.; J. L. Jatis, Chicago, Ill.; Al. Wesey, Great Neck, L. I., N. Y.; ir W. Chinik, Pittsburgh, Pa.

Top: Business Sessions Committee of the Knights of Lithuania 41st annual convention, Pittsburgh, Pa., Aug. 27-29.

Apačioje - Lietuvos Vyčių naujoji centro valdyba; iš kairės dešinėn, sėdi prie stalo - vicepir. J. Sakevich, Newark, N. J.; pirm. Al. Wesey, Great Neck, L. I., N. Y.; ir dvasios vadas kun. A. J. Contons, Boston, Mass. Stovi - kasininkas W. Kolicius, Jr., Pittsburgh, Pa.; kasos globėjas J. S. Daniels, Boston, Mass.; fin. sekr. T. A. Gerulis, Worcester, Mass.; kasos glob. F. Vaskas, Newark, N. J.; sekr. D. Shatas, Boston, Mass.; ir vicepir. E. Daniels, Worcester, Mass.

Bottom: Newly elected members to the Supreme Council of the Knights of Lithuania.

Pittsburgh Sun-Telegraph Photo

AMERIKOS LIETUVIAI.

(Atkelta iš 9 psl.)

jų šelpiami. Jie tikrai pasakys: tik dirbkite, o mes padėsime."

Kelionė Europon.

Kelionės pasirengti karo metu ir karo rajonan buvo sunku, formalumų begalės. Reikėjo pakartotinai vykti Washingtonan pas Vokietijos ambasadorių ir pas jų Generalinį Konsulą New Yorke. Reikėjo ne tik leidimo Vokietijon įvažiuoti, bet taip pat leidimo iš vokiečių karinės valdžios jų užimton Lietuvon patekti. Mano kelionės draugas turėjo tik seną Rusijos pasą, Ameri-

kos pilietybės dar neturėjo. Vokiečiai nenorėjo leisti rusų piliečio ten vykti. Pagaliau, viską jiems įrodžius, sutiko, ypač kad aš turėjau Amerikos pasą ir abu ruošmės kartu keliauti.

Išplaukė iš New Yorko 1916 m. kovo 17 d. Po ilgos, audringos ir vargingos kelionės balandžio 2 d. pasiekėme Švedijos sostinę. Kelionės įspūdžiai ir patyrimai smulkiau aprašyti mano knygutėje "Delegatų Kelionė Lietuvon", 1916 m., Boston.

Iš anksto žinojom, kad Stockholme yra "Centralinio Komiteto Karo Nukentėjusiems Šelpiti" atstovai, besirūpiną išvietintų ir karo belaisvių šalpa. Tad, tuoj susiradom tuos atstovus: Joną Aukštuolį ir Igną Jurskūną-Šeinių bendrai rūpimiems klausimams aptarti. Mudviem išvykstant iš Amerikos Tautos Tarybos valdyba turėjo pasiųsti telegramą Martinui Yčui Petrapilin, kviečiant jį atvykti Švedijon ir ten su mumis susitikti. Bet Yčas telegramu mums Stockholman pranešdamas, kad tuo laiku atvykti negalės, ir tik balandžio mėn. pabaigoje atvykimui galimybę numatęs. Mudviem būty perilgai jo ten laukti, todėl sutarėm šaukti pasaulio lietuvių konferenciją Šveicarijoje vasaros meti ir paprašėm Aukštuolį ir Jurskūną, kad jie praneštų atvykusiam Yčui važiuoti Šveicarijon. O mudu nukreipėm savo mintis kelionei į Lietuvą.

Švedų simpatija.

Tuo tarpu patyrėm, kad dar daugiau formalumų su Vokietijos atstovais teks atlikti pirm, negu jie leis

mudviem ten įvažiuoti. Tad, belaukdam atsakymo iš Berlyno, pasistengėm laikuriais reikalais Stockholme pasirūpinti. Aukštuolio lydimi, nuvykome vizito pas Karl Lindhagen, kuris tuo laiku buvo Lietuvių Šelpimo Komiteto pirmininkas. Patyrėm, kad Lindhagen taipgi buvo Stockholmo miesto burmistras ir Švedijos Parlamento narys. Sutikę jį tuoj patyrėm, jog jisai buvo geras Lietuvos prietėlis. Jisai mus nuoširdžiai priėmė ir pakvietė kitą vakarą atvykti pobūvį jo rezidencijoje. Pobūvis buvo rengiamas pagerbti pagarsėjusiai "Fordo Taikos Misijai", tuo laiku būnančiai Stockholme.

Pobūvy dalyvavom. Ten susipažinom su tais savotiškai pagarsėjusiais žmonėmis, kurie sudarė tą "Fordo Taikos Misiją".

Kiek pamenu, anuo laiku pasižymėjęs automobilių pramonininkas Henry Ford sumanė siųsti Europon tokią "misiją", kuri turėtų "iki Kalėdų karą sustabdyti ir kareivius namo grąžinti". Tą jo "misiją" sudarė įvairių kraštų ir skirtingų tautų žmonės. Jie buvo visokie rašytojai, svajotojai, reformatoriai, na, ir tikrenybėje, "nedakepti" asmenys. Kiekvienas jų pišo savo idėjas, daug ginčijosi, bet nieko teigiamo nenuveikė ir pagaliau išsiskirstė.

Vėliau taipgi nuvykom vizito pas dr. Sendbergą, "Stockholm Dagebland" redaktorių, kuris anuo laiku buvo Švedų-Lietuvių Šalpos Komiteto sekretorius ir kuris buvo nesenai grįžęs iš Lietuvos. Jisai daug svarbių dalykų mums papasakojo apie tuolaikinę padėtį Lietuvoje. Jo parsivežtos žinios buvo dvasiškai sleigiančios: Lietuvoje tik vargas, skurdas ir okupantų įvairūs varžtai.

Reikia pastebėti, kad Pirmojo Pasaulinio Karo metu (Perkelta į 14 psl.)

Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis (kairėje) įteikia Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komiteto nariui V. Adamkavičiui Lietuvos dipl. šefo S. Lozoraičio pereinamą taure, skirtą Šiaurės Amerikos Sporto Žaidynių nugalėtojui. Šiais metais žaidynes įvyko rugsėjo 4-5 d.d Toronto, Ont., Kanadoje; taure laimėjo Toronto sporto klubas "Vytytis".

Lithuanian Consul P. Daužvardis (left) presents V. Adamkavičius, member of the Physical Culture and Sports Committee, with trophy given by Lithuanian Diplomatic Chief S. Lozoraitis. Trophy is given to Lithuanian sports champions of North America. This year's winners were Toronto sport club Vytytis.

Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos suvažiavimo š.m. rugsėjo 4-5 d.d. Brooklyne, N. Y., dalyviai. Pirmoje eilėje matosi dr. P. Grigaitis, adv. S. Bredes, Jr. ir kiti.

Delegates to the Lithuanian Social-Democrats Association convention in Brooklyn, N. Y., Sept. 4-5.

Elizabeth, N. J., lietuvių namai - salė, vad. Lithuanian Liberty Hall, Inc. Ši draugija įsisteigė 1924 m. Skolos už salę baigtos mokėti 1954 m. Pirmuoju draugijos pirmininku buvo G. Budris, kuris ir šiuo metu yra valdyboje. Vienu iš draugijos direktorių nuo pat 1924 metų yra B. Mackevich. Šiuo metu vicepirm. yra Wm. Senkus.
Lithuanian Liberty Hall, Inc., Lithuanian Club in Elizabeth, N.J.

AMERIKOS LIETUVIAI . . .

(Atkelta iš 13 psl.)

saulinio karo metu švedai rodė daug simpatijų išvietintiems lietuviams ir bendrai baltiečiams. Turėjo sudarę šalpos komitetą ir suteikė geroką materialinę paramą karo nuvargintiems. Taipgi priglaidė geroką skaičių išvietintųjų. Švedų visuomenė ir vyriausybė anuo laikų tame darbe kooperavo.

Centralinio Komiteto atstovai.

Centralinio šalpos Komiteto buveinė buvo Vilniuje, skyrius Petrograde, o atstovai Skandinavijoje. Tais atstovais buvo Aukštuolis, Jūrkušas-Šeinius ir Savickis.

Adv. Jonas Aukštuolis, M. Yčo giminaitis, dar Rusijos viešpatavimo laikais ėjo tarybos pareigas Panevėžy. Laisvoje Lietuvoje jisai buvo aukštu pareigūnu užsienio reikalų ministerijoje, o vėliau tapo įgaliotu ministru Pietų Amerikai.

Ignas Jūrkušas-Šeinius jau tada buvo pasižymėjęs rašytojas. Jau 1914 metais mokytojavo Vilniaus Lietuvių Susiėlpimo Draugijos išlaikomoje vienintelėje lietuvių mokykloje Vilniuje. Jisai yra paraėęs eilę svarbių knygų; tarp jų nepaprastai įdomią ir naudingą knygą "Raudonasis Tvanas" švedų kalboje, vėliau išversta į lietuvių ir kitas kalbas. Jisai buvo Lietuvos pasiuntiniu Skandinavijos valstybėms. Dabar su savo šeima gyvena Švedijoje ir aktyviai dalyvauja mūsų spaudoj. Jurgis Savickis, tai trečias Cen-

tralinio Komiteto atstovas, buvo apsigyvenęs Danijos sostinėje Kopenhagoje. Jisai irgi buvo nepaprastų įgimtų gabumų žmogus: dailininkas, autorius kelių stambių knygų, diplomatas. Raudonajam Rusijos tvanui užplūdus Lietuvą, jisai vėliau apsigyveno Prancūzijoje ir tenai mirė 1952 m. gruodžio 22 d.

Delegatai tuėčiom rankom.

Mudviem išvykstant iš Amerikos, Tautos Tarybą nutarė įteikti bent keletą tūkstančių dolerių nuvežti ir ten bent aktualiausiems reikams panaudoti. Tarybos pirmininkas dr. Rutkauskas tų pinigų įteikimą mums trukdė. Mat, kai kurie netikėjo, kad mudviem pavyks Lietuvą pasiekti. Kaip tik tuo laiku Vokietijos nariai skandino laivus be pasigailėjimo. Galėjo būti, jog dr.

Rutkauskas bijojo, kad mudu, skędami Atlanto vandenyne, galėsime ir tuos kelius tūkstančius dolerių pražudyti.

Mudu, nenorėdami tos kelionės toliau delsti, pareikalavom, kad Ta-

rybos nutartus pinigus pasiųstų tiesiog Stockholman, iš kur mes juos Lietuvon nuvežtume. Bet tie pinigai Stockholman neatėjo. Į mūsų pasiteiravimą telegrama buvo neatsakyta. Išvykom Lietuvon be pinigų. O kaip tie doleriai būtų buvę ten anuo laiku naudingi? Kaune, Vilniuje našlaičiai badavo, pusnuogiai šalo. Bet, matomai, "taupusis" doktoras beveik visą riziką susilaikyti ir pinigus Amerikoje pasilaikyti.

Grįžę iš Lietuvos patyrėm, kad doktoras, Tarybai bepirmininkaudamas, ir daugiau nemalonių "šposų" iškrėtė. Todėl artimiausiame Tarybos suvažiavime jisai iš Tarybos buvo pašalintas. Man teko tada Tautos Tarybos pirmininko vietą užimti. O dr. Rutkauskas vėliau kraštutinėn kairėn numarmėjo.

Vykstam Vokietijon ir Lietuvon.

Skandinaviją apleidom 1916 m. balandžio 27 d. rytą ir apie vidurdienį pasiekėm Berlyną. Nors turėjom daug svarbių reikalų su Vokietijos vyriausybe, bet nusprendėm pirmiau vykti Lietuvon ir tenkė padėti patirti, o vėliau su vokiečiais tartis. Tad, pabuvę Berlyne vieną dieną, išvykom Lietuvon. Dr. Bartuška vyko tiesiog Kaunan, o man, tūlų formalumų dėliai, teko porą dienų Eitkūnuose pabūti ir tik gegužės 1 d. Kaunan išvykti.

Pasiekęs Kauną, savo kelionės draugą suradau apsigyvenusį pas Katedros vikarą kun. Petrošių. Mane gi pakvietė pas save a.a. prel. A. Dambrauskas-Jakėtas, kuris gyveno tuo laiku šv. Kazimiero Draugijos namuose. Mat, visi vieėbučiai buvo vokiečių pareigūnų užpildyti.

Vargingos ir nepaprastais įvykiais pripildytos kelionės nukamuotam pirmieji išpūdžiai Kaune buvo sunkiai slėgianti. Miestas apleistas. Visur neėvara. Prikimėta uniformotais okupantais. Ten likę mūsų šiek tiek inteligentai buvo išsigandę, išsiblaškę, varžomi įvairiais karo meto nuostatais. Buvo jiems bangu sueiti pasitarti, nes visada okupantai galėjo įsiveržti, kratyti ir suimti.

Amerikos lietuvių delegatai dr. J. J. Bielskis ir kun. dr. V. Bartuška 1916 m. balandžio mėn. Stockholme, Švedijoje, tarp tuometinių lietuvių veikėjų ten. Antroje eilėje iš kairės deėinėn: Ig Šeinius, J. Aukštuolis ir Petronis. Žiūr. dr. J. Bielskio atsiminimus 9 psl.

Lithuanian American delegates Dr. J. J. Bielskis and the Rev. V. Bartuška at Stockholm in April, 1916, where they held a parley with other Lithuanian functionaries. Second row, left to right: I. Šeinius, J. Aukštuolis and Petronis. (See continuation of Consul Bielskis' memoirs on Page 9)

Prof. Myk. Biržiškai sušelpiti komitetas su prof. M. Biržiška ir jo žmona jojo vardinių proga spalio 3 d. Iš kairės dešinėn sėdi: kun. kleb. J. Kučingis, B. Biržiškienė, prof. M. Biržiška, komiteto pirm. J. Uždavins. Stovi: M. Aftukienė, adv. A. Dabšys, dr. P. Pamatitis, Br. Gediminas, S. Deringienė ir Ch. Lukšis.

Committee recently organized to give financial aid to Prof. M. Biržiška and his wife. Shown here are committee members and the Biržiškas on his nameday, Oct. 3. — Los Angeles, Calif.

P. Gasparaičio foto

Los Angeles, Calif., lietuvių studentų grupė, susirinkusi pas sk. pirm. VI. Muchlią (stovi penktas iš dešinės) rudens semestro pradžios proga.

Lithuanian students gather on eve of fall semester at home of V. Muchlia, local student chapter head. — Los Angeles, Calif.

P. Gasparaičio foto

Begyvendamas pas tą lietuvių tautos gerbiamą ir numylėtą poetą, publicistą, literatūros kritiką ir dįdį tautos vyrą, patyriau, kodėl jį tokio tapo. Nepaisydamas visokių kliūčių, varžtų, savo paties asmens pavojaus, įsiai ginčijosi su okupanto pareigūnais ir nuolatos reikalavo Kauno gyventojams lengvatų. Tai buvo nepaprastai stiprios dvasios, neišsemiamos energijos žmogus. Vos aušrai prašvitus, įsiai jau dirbo prie savo rašomojo stalo, dirbadvo iki vėlyvos nakties. Dažniausiai rašė stovėdamas, alkūnėmis pasirėmęs prie savo specialaus stalo. Aiškino, kad yra daug geriau stovinčiam rašyti, galima geriau kvėpuoti. Anot jo, sėdėdamas žmogus susilenkia ir net pamiršta kvėpuoti. Sėdinčiojo plaučiai būna suspausti.

Stebėjimai jį dirbant ir pasikalbėjimai su tuo didžiuoju lietuviu suteikė man nepaprastų išpūdžių; ir iki šiai dienai būna man geru visuomeninės veiklos akstinu.

Kita tokia sveikų įkvėpimų teikianti asmenybė buvo prof. Pr. Dovydaitis, anas nenuilstantis darbuotojas lietuvių tautos labui.

(Tęsinys kitame numery)

LITUANISTIKOS INSTITUTAS

Liet. Profesorių Draugija Amerikoje 1951 m. lapkričio 17 d. įsteigė Lituanistikos Institutą, kaip savarankią mokslinę instituciją, tęsiančią objektyvią lietuviškojo mokslo tradiciją. Lituanistikos Instituto steigimo sumanytojas yra dr. P. Jonikas, kurio ši mintis 1951 m. vasario 17 d. Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje suvažiavime visų dalyvių entuziastiškai buvo priimta. Laikinuoju Lituanistikos Instituto pirmininku L. Prof. D-jos buvo pakviestas dr. P. Jonikas, kuris šį darbą tyliai, ramiai, bet su atsидėjimu ir kietu užsispyrimu tęsia.

JAV ir Kanados liet. akad. skautų stovyklos, įvykusios š. m. liepos 3-5 d.d., Kanadoje, vadovybė. Iš kairės dešinėn stovi: A. Augūnas, St. Juodvalkytė, stovyklos viršininkas prof. Stp. Kolupaila, L. Griškeitytė, kun. J. Raibužis, S.J. Klūpo: V. Černius ir R. Mieželis.

Leaders of the camp of Lith. Scouts of the U.S. and Canada in Canada (July 3-5). K. Bukausko foto

Pastaruoju metu jis išrinktas statuto numatyto Instituto pirmininku. Per tuos kelerius metus Lituanistikos Instituto idėja pakankamai išpopuliarinta visuomenėje, paruoštas atitinkamas statutas, sudarytas kvalifikuotas instituto branduolys, 1952 m. kovo 2 d. minint Lietuvos Universiteto įkūrimo 30 metų simboliškai buvo atidarytas ir Lituanistikos Institutas, 1953 m. lapkričio 3 d. sudaryta Iždo Taryba, kurios tikslas telkti Lituanistikos Institutui lėšas. 1953 m. Lituanistikos Institutas įregistruotas Illinojaus gubernatūroje, kaip savaranki lietuviška mokslinė institucija.

Pagrindiniai Lituanistikos Instituto uždaviniai yra būdingos lietuviškosios kultūros sričių (kalbos, literatūros, proistorės, istorijos, tautotyros, geografijos ir tt.) tyrimas ir tos rūšies veikalų skelbimas. Nemaža dėmesio bus skiriama lietuvių išeivijos JAV praeičiai atskleisti ir ištirti, taip pat mokslininkams lituanistams remti ir jų prieaugliui skatinti.

Praktiniam Lituanistikos Instituto veikimui užtikrinti telkiamos lėšos dviem kryptim: narių įnašais ir aukų, palikimų, pašalpų įnašais. Instituto nariais gali būti atskiri asmenys ar draugijos bei kitokie junginiai. Pasižadėję mokėti metams \$5, gaus nario pritarėjo vardą, \$10 - metinio nario, \$25 - nario rėmėjo, \$100 (visam laikui) - nuolatinio nario, \$500 (visam laikui) - nario globėjo ir \$1000 - nario fundatoriaus. Lėšas telkti ir valdyti pagal statutą pavesta Iždo Tarybai, kurios valdybą sudaro: pirm. inž. A. Rudis, vicepirm. J. Bačiūnas (Tabor Farm, Sodus, Mich.) ir adv. P. Gaddy, sekr. J. Kutra ir ižd. D. Kuraitis.

Lituanistikos Instituto, kaip nesrovinės bendrinės lietuvių mokslo įstaigos, reikšmė yra didelė. Šiuo metu, kada mūsų tėvynė yra pavergta ir ten mokslinės žinios apie Lietuvos praeitį, jos kalbą, literatūrą ir apskritai apie lietuvių kultūrą falsifikuojamos, iškreipiamos - Lituanistikos Institutas lieka vienintelė mokslo įstaiga skleisti laisvajame pasaulyje neiškreiptas žinias ir per-

Dr. P. Jonikas, Riverside, Ill., Lituanistikos Instituto pirmininkas. Plačiau apie Lituanistikos Institutą žiūr. šiame pusl.

Dr. P. Jonikas, head of the Lithuanistics Institute in Chicago, Ill., (More of the Institute on this page.)

duoti objektyvų mokslą apie Lietuvą ir jos praeitį. Lituanistikos Institutas bus reikšmingas ramstis ir lietuviybės palaikymui išeivijoje. Jau tas faktas, kad lietuviai, būdami išeivijoje, turi įsikūrę augštojo mokslo įstaigą, kuri ne tik gali, bet ir pajėgia perduoti objektyvias mokslines žinias, stiprina eilinį lietuvių likiminėje kovoje. Be mokslinės įstaigos užnugario ir paramos nevaisingos ir pastangos lietuvių išeivijoje, turi įsikūrę augštojo mokslo įstaigą, kuri ne tik gali, bet ir pajėgia perduoti objektyvias mokslines žinias, stiprina eilinį lietuvių likiminėje kovoje. Be mokslinės įstaigos užnugario ir paramos nevaisingos ir pastangos lietuvių išeivijoje, turi įsikūrę augštojo mokslo įstaigą, kuri ne tik gali, bet ir pajėgia perduoti objektyvias mokslines žinias, stiprina eilinį lietuvių likiminėje kovoje.

DON'T GIVE UP OUR SHIPS!

Proposition 5 renews a 40-year old law exempting home-owned ships from personal property tax levies that can't be assessed against foreign and out-of-State ships. Let's protect the jobs and prosperity that a thriving shipping industry means to California.

Keep Shipping Alive!

VOTE YES ON PROPOSITION 5

Election, November 2

STATE COMMITTEE
FOR PROPOSITION 5

690 Market St.
San Francisco

448 So. Hill St.
Los Angeles

Harold Black • Mrs. Amer Stolp
Co-chairmen

TAUTOS NAMAI

J. BERTULIS, Los Angeles, Calif.

Los Angeles mieste minint 1954 m. Vasario 16-ją, kalbėtojas dr. Malbone W. Graham savo tai dienai pritaikytą paskaitą baigė mintimi, kad Amerikos lietuviai turėtų įsigyti savo kultūros centrinius namus (atseit, Tautos Namus). Anot jo, turėtų būti sukratas, surinktas iš visų pasaulio lietuvių kultūriniai turtai: literatūros, muzikos, tapybos ir kitų meno šakų kūriniai, kurie šiuo metu randasi privačiose rankose. (Žiūr. "Liet. Dienos", 1954 m. balandžio mėn. num.).

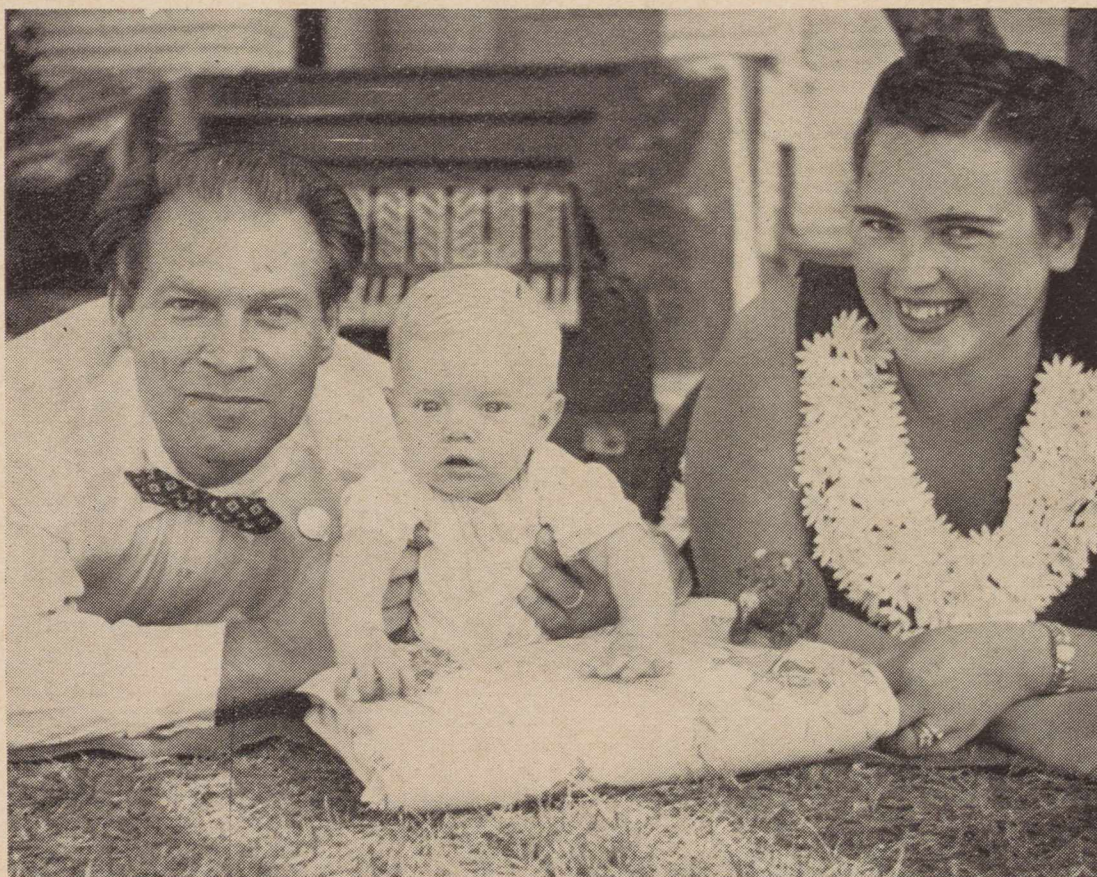
Šitą dr. Graham taip svarbią mintį kažkodėl nė vienas laikraštis toliau nebepajudino. Jei iš šalies stebėtojas, kitatautis, rado reikalinga kreipti į tai dėmesį, tai mums šis klausimas turėtų rūpėti žymiai labiau.

Svarstant šį klausimą, iškyla dar ir ant-

ras reikalas, kuris yra nemažesnės svarbos, tai prieglaudos namai mūsų tautai nusipelnusiems asmenims.

Dabar kyla dvi mintys: 1) Ar vertėtų nagrinėti tik klausimą apie Tautos Namų statymą, kuriuose būtų sukrasti mūsų kultūriniai lobiai; ar turėtų kartų būti ir salė vaidinimams, patalpos susirinkimams, parodėlėms, paskaitoms, repeticijoms, posėdžiams ir tt. 2) Ar tik tenagrinėti klausimą, kur ir kaip pastatyti namus, kuriuose būtų įrengta nemokami butai mūsų veteranams, kurie yra patekę į vargą.

Galima prileisti, kad centriniai Lietuvių namai turėtų būti ten, kur yra didžiausios lietuvių kolonijos (Chicago, New York). Namai gi mūsų veteranams turėtų būti ten, kur senyvo amžiaus žmogui yra tinkamiausios klimato sąlygos (Florida, Kalifornija). Jei kas rastų galimumo tariamus Tautos Namus ir namus lietuvių veteranams sujungti, gal būtų dar geriau: mažiau kainuotų statyba ir būtų daliniai tam

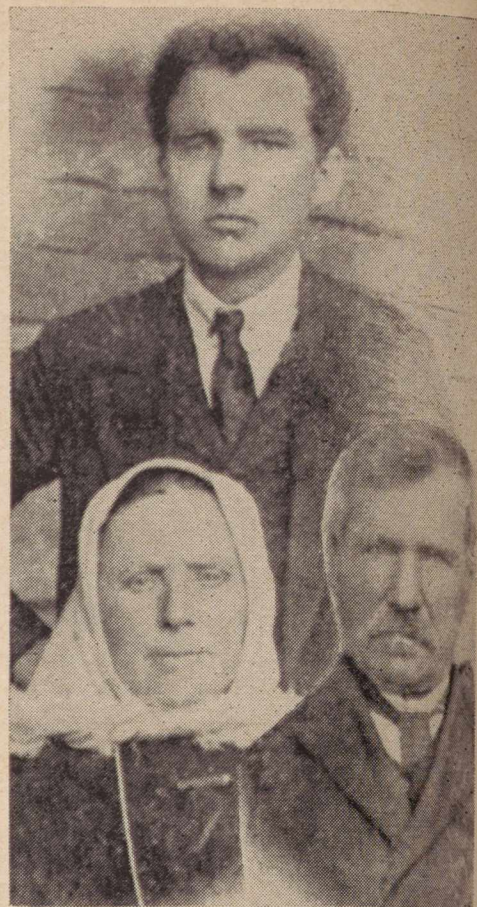

Adolfas Narbutas, Los Angeles, Calif., muzikas, su sūnumi Vygantu ir žmona Danute, neseniai persikėlę iš Kanados į Los Angeles miestą.

New residents of Los Angeles, Calif., are Canadian - Lithuanians Adolfas and Danutė Narbutas and son Vygantas. Mr. Narbutas is a musician.

Muz. A. Narbutas, gyvendamas Toronto, Ont., Kanada, vadovavo tenykščiams lietuvių chorams. Nuotraukoje matome jį repetuojant su Toronto lietuvių vyrų chorą. In Toronto, Ont., Canada, A. Narbutas headed several Lithuanian choral groups. Shown here is Mr. Narbutas conducting a men's choir in Toronto.

Jurgis ir Marcelė Pupkiai su sūnumi Jonu Pupkiu - Puikūnu, pasižymėję lietuviškos spaudos platintojai - knygnešiai spaudos draudimo laikais Lietuvoje, Griškabūdžio apylinkėse. Jurgis ir Marcelė Pupkiai yra mirę 1927 metais Lietuvoje, gi jų sūnus Jonas Puikūnas su žmona, keturiais vaikais ir keturiais anūkais gyvena Amerikoje.

Jurgis and Marcelė Pupkiai with son Jonas Pupkis-Puikūnas, distributors and carriers of Lithuanian books during the Czarist ban of the Lithuanian press. The elder Pupkis died in Lithuania in 1927. Their son and his family are now located in the U.S.

tikras pajamų šaltinis tų asmenų išlaikymui.

Dr. Graham taip pat metė kitą mintį. Anot jo, jei lietuviai neįstengtų tokių kultūros namų vieni įsigyti, gal vertėtų susidėti visoms Pabaltijo tautoms.

Amerikoje lietuvių priskaitoma arti milijono. Tiesa, mes visi esam daug pergyvenę, ir mūsų nervai yra paire. Todėl neuostabu, jei mes sugebame ant kelio pakloti savo tautiečiams net ir labai aštrius dyglius. Bet, iškilus reikalui, mes visi vėl kaip vienas pasiįjuntame esą tikrais lietuviams ir visados ištiesiame vienas ant ram savo ranką. Taigi, ir šiame atveju, atėjo tikrasis laikas, kai mūsų tautai nusipelnusiems asmenims-veteranams galim padėti dėkingumą ne žodžiais, bet darbu.

Tad, labai būtų pageidautina, kad šį klausimą mūsų visuomenė pilnai panagrinėtų. Ypač būtų labai naudinga išgirsti mūsų ekonomistų žodį, nes šioji statyba būtų surišta su didokomis išlaidomis. Organizacijos turėtų pasisakyti, kokios būtų perspektyvos vėlesniam pravedimui.

Jei visuomenė pasisakytų tuo klausimu teigiamai, tada tektų pereiti prie šio klausimo detalių:

1. Ar tie Namai būtų vien lietuvių, ar visų Pabaltijo kraštų. 2. Ar tie Namai turėtų būti centriniai ar ir rajoniniai. 3. Kam pavesti administravimą. 4. Kaip ir iš ko reikėtų sudaryti statybos komisiją? 5. Gal statyti talkos būdu, pakviečiant visų rūšių specialistus, jaunimą ir kt. Gal visi lietuviai prisidėtų, kuo kas gali ir jaustų, jog tie Tautos Namai yra visų namai. 6. Gal pasiūlyti iš anksto rimtesnėms firmoms kampilius, kad gaus pajamų.

Visuomenei pasisakius teigiamai, pasiūlysiu surasti mecenatą Tautos ar Veteranų Namų sklypui pirkti. Kitų mecenatų gal suras išrinktoji statybos komisija.

Taigi, dar kartą tenka kreiptis į visuomenę, kad šią mintį nepraleistų pro šalį, bet kiekvienas tautietis, rimtai apgalvojęs, tartų savo žodį.

Kryžių kalnas Šiaulių apskrityje nepriklausomybės laikais.

Mount of Crosses, district of Šiauliai, pre-war Lithuania
V. Augustino foto

A Toast to Liberty and Justice

By DR. V. A. DAMBRAVA, Washington, D. C.

We are living in a period in which we witness a fast spreading political epidemic of acquiescence. However, looking at the present international scene, we see a disturbing picture: twelve million Vietnamese are lost to Communism; the plans of European Defense Community ruined by its own architects; Soviets hit at the Western aircraft; an unrestrainable stream of people flow through the Iron Curtain giving first hand account of genocidal terror. Hardly has the aggression ceased in Korea and Indochina and already a new rumbling is heard near the China coast.

And what about the world?... The world seems to be making an effort to pass over these facts lightly and turns dizzily its attention to the proposed Soviet toast to "peaceful coexistence". This is indeed a period of extreme paradoxes, for how else can the naive efforts of some people, who think about peaceful coexistence with a bandit, be interpreted? Again, it paradoxically could be said: How far are we from true peace if we still speak about this peaceful coexistence with humanity's worst tyrant and enslaver?

Fortunately, there are also signs of struggle with these tendencies of acquiescence. At present, the House Committee on Communist Aggression, headed by Representative Charles J. Kersten, continues its work in the light of facts—not Soviet words—to investigate the possibility of peaceful coexistence with the Soviets.. It is more than a year since this Committee (formerly the House Baltic Committee) commenced probing causes, processes and circumstances of aggression in Lithuania, Latvia and Estonia. For some time this Committee has been studying the fate of other Soviet enslaved nations—of those nations who sincerely believed in the possibility of a peaceful coexistence, and in this belief, made peace treaties, nonaggression pacts, mutual assistance pacts—and even treaties of friendship. Even though the Committee has not yet finished its work, some conclusions were

reached and recommendations made in its second interim report.

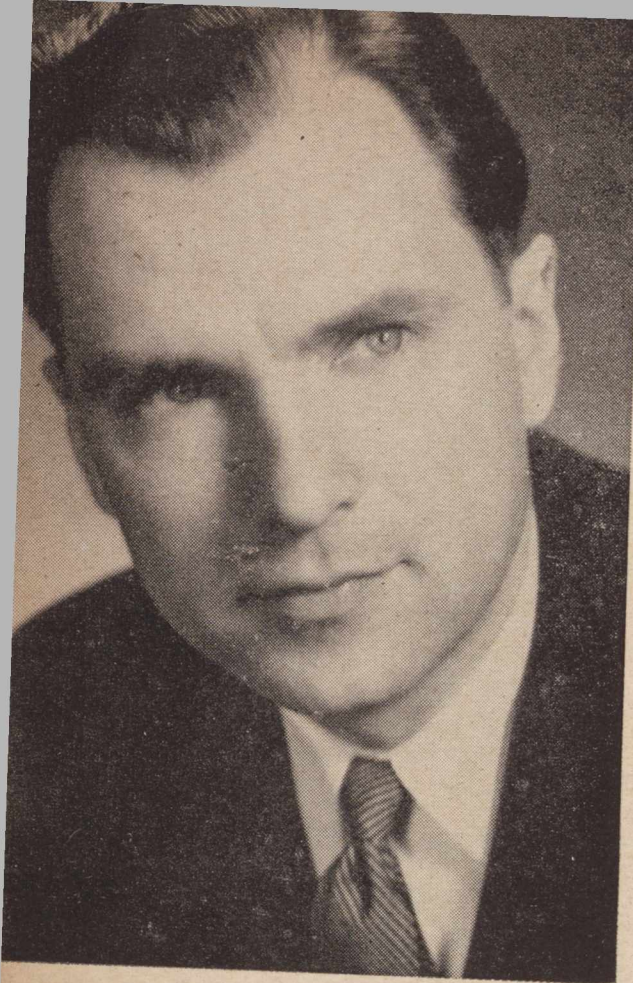
What does the Kersten Committee say about the possibility of peaceful coexistence?

It clearly states that all the evidence conclusively proves that "peaceful coexistence is a Communist myth which can be attained only through the complete surrender of our free way of life for one of slavery under Moscow-controlled Communism." In its preliminary findings, the Kersten Committee once again warns the world, that "Communism is a conspiracy which . . . seeks to destroy all nations . . ." Therefore, "peaceful coexistence should be rejected on the grounds that it is impossible for a civilization based on a belief in Almighty God, to coexist with an aggressive criminal conspiracy dedicated to the destruction of civilization and the enslavement of all mankind."

What practical recommendations does the Kersten Committee make for the security of this country and that of other free nations?

The Kersten Committee recommends that the President of the United States take the initiative in convening an international conference of all free non-Communist nations in order to express formal recognition of the fact that the Communist governments do not represent the people and "to seek agreement whereby the free non-Communist nations acting in concert will withdraw diplomatic recognition from all Moscow controlled Communist governments." And further, the Committee recommends development of an over-all dynamic program for the defeat of the international Communist conspiracy. These recommendations were made primarily for the security of the United States and other free nations as well, in order to be "constantly vigilant for a sneak attack which will be unleashed at a time and under circumstances dictated by the Kremlin."

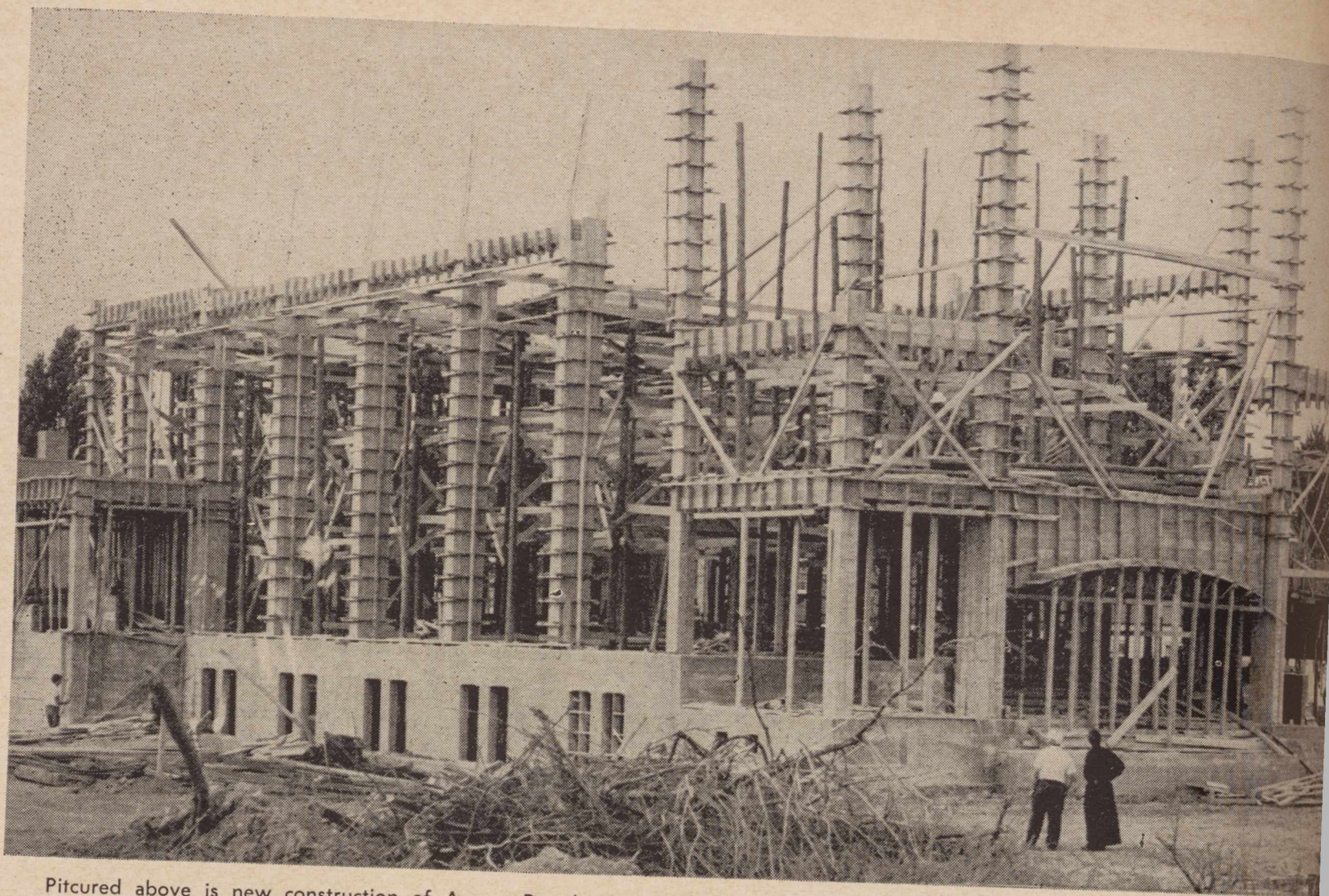
What are the Kersten Committee's recommendations concern-

Dr. V. A. Dambrava, Washington, D. C., Chairman of the International Federation of Free Journalists (American Regional Union) and official of the Voice of America Lithuanian section. (See his article on Page 17.)

V. Maželio foto

Dr. V. A. Dambrava, Washington, D.C., Laisvųjų Žurnalistų Tarptautinės Federacijos pirmininkas, Amerikos Balso lietuvių skyriaus pareigūnas. Žiūr. jo str. 17 psl.

Pictured above is new construction of Aurora Portals parish church in Montreal, P. Q., Canada. Montreal, P. Q., Aušros Vartų lietuvių parapijos naujai statomoji bažnyčia.

V. Juknevičiaus foto

ing Soviet-enslaved countries?

First, that the proposed international conference would reaffirm the friendship and solidarity with the peoples and nations enslaved by Communism. The Kersten Committee is asking the President of the United States "to immediately establish the national military units

(composed of escapees from Iron Curtain countries) authorized under . . . Mutual Security Act of 1951, as amended (known as the Kersten Amendment). "Further, that Congress enact the Political Asylum Act of 1954. The Committee urges the establishment of an International Judicial Commission within

the framework of NATO so that Communist crimes can be fully recorded and officially noted for prosecution. Finally, that the report and the record testimony be transmitted to the United Nations "so that the free world may see the incriminating evidence against the international conspirators and individuals."

It is our hope that these recommendations will be put into effect. However, being realistic we understand that not all of these recommendations can be accepted easily. We know, for instance, that the termination of diplomatic relations with the USSR would require a radical change in the present American foreign policy. If present conditions and events do not warrant the carrying out of such a decision, there is even less hope that such a decision could be reached as a result of the House Committee investigation. Difficulties would be encountered with the establishment of the International Judicial Commission—and even that of the international conference, which could not satisfy itself with the vague communiques but instead would come to concrete decisions.

Being realistic, we expect, however, that the recommendation to establish national military units will be carried out even after a long delay. The Kersten Committee has truly stressed that such action would "demonstrate by deed that

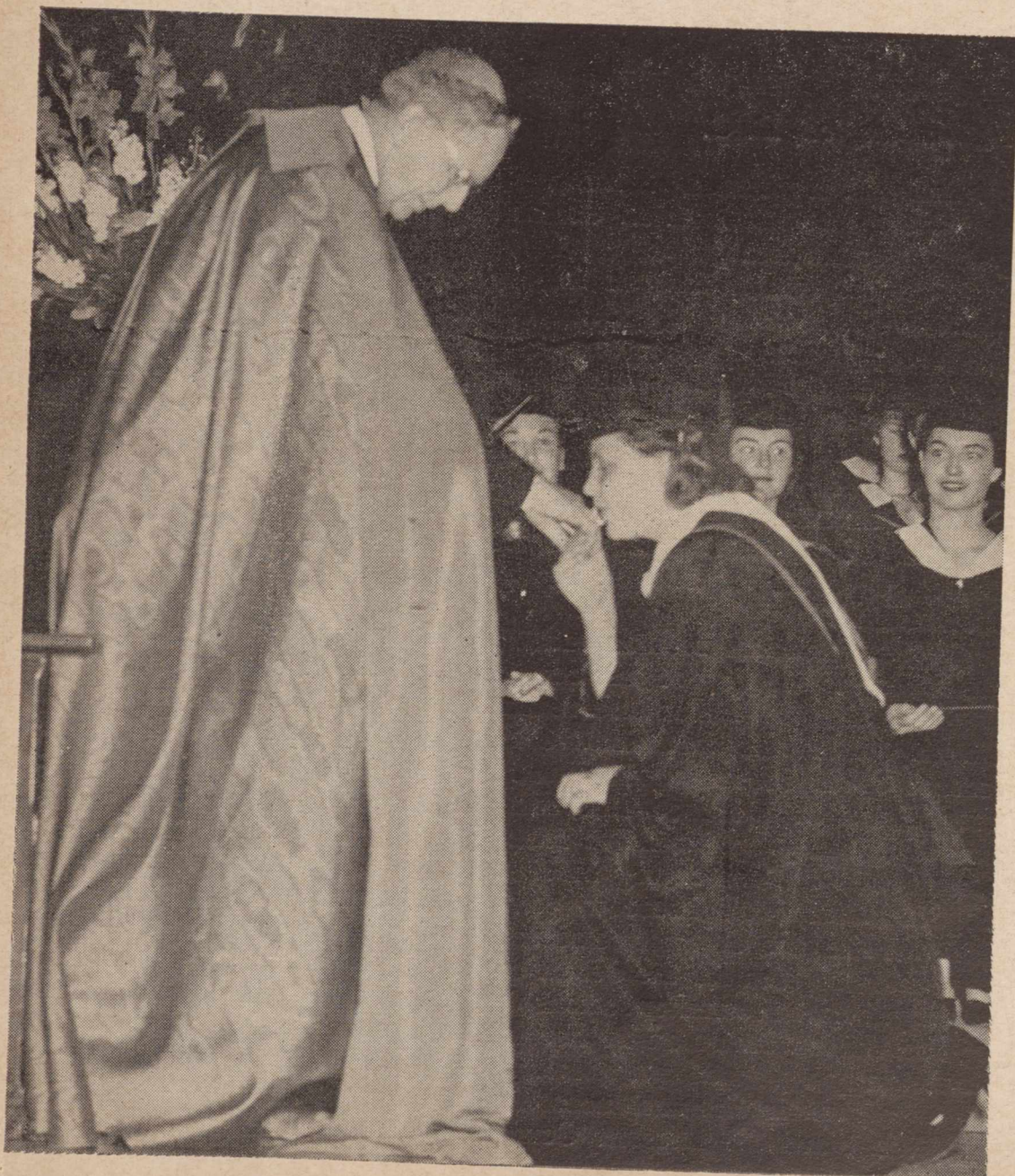
we are firmly allied with them in their hopes and struggles to attain freedom and national independence."

Inasmuch as the final report has not yet been submitted to Congress, I am taking the liberty of drawing attention to two points, which in the second interim report of the Kersten Committee hearings were not elaborated upon.

(I) On December 3, 1953, the Kersten Committee held a press conference in New York, where I was afforded the opportunity to direct a question to the Chairman of the Committee, the Honorable Charles J. Kersten. My question was whether as a result of the Committee findings Congress could not ask the United States Government to demand of the Soviet Government the return of innocent victims from Siberia to their native lands, from which they were forcibly and illegally deported. The motives for such action would be: 1) Some of the victims, if alive, have already endured the suffering for more than fourteen years and it is imperative that immediate action be taken to rescue them; 2) Among those victims are a number of American citizens; 3) Hundreds of thousands of the deported victims have close relatives in this country who are citizens of the United States.

We were happy and hopeful when Rep. Kersten answered that such a possibility exists and that perhaps the Committee will make recommendations in this respect. There is a chance that as a result, world-wide opinion would force the Soviets at least to cease present and future deportations.

(II) It seems to us that the United Nations pays little heed to the tragedy of the enslaved nations. This sad situation shows the vital necessity of raising, on the basis of the Kersten Committee findings, formal charges of aggression and genocide against the Soviet Union

Cardinal J. F. McIntyre, Archbishop of Los Angeles, presents Elena Tumas with diploma from Immaculate Heart College. Mrs. Tumas is now studying for her master degree at UCLA. - Los Angeles, Calif.

Kardinolas J. F. McIntyre, Los Angeles arkivyskupas, įteikia diplomą Elenai Tumienei, baigusiai pavasarį Immaculate Heart College, Los Angeles, Calif. Šiuo metu E. Tumienė tęsia studijas UCLA, ruošdamasi magistro laipsniui. Pr. Gasparaičio foto

at the United Nations. In our opinion, it is not enough to send a report and a record of testimony only for possible perusal by delegates and delegations. The study and discussion of related matters in various U. N. Committees also does not provide adequate approach to the whole problem.

Many refugees gladly fought under the United Nations flag in Korea. They fought there while still bearing the name of D.P., without the privileges and protection of a free country, and knowing full well what would happen to them if they ever get into the hands of their enemy. Perhaps the U. N. owe to these silent partners a small debt of gratitude?

We anticipate that the USSR soon will be formally condemned by the United Nations for its acts of aggression and for genocide; that the U.N. will demand the return of all deported victims; that the Soviets will be ordered to get out of occupied countries—so that they may again follow the path of all free and independent nations. If the USSR refuses to cooperate, there is only one alternative—to oust the Soviet Union from this World Organization, since international criminals have no place at the United Nations.

In conclusion, let it be stated that to us the work of the Kersten Committee is not merely statistical findings. Every page of the record of testimony is written with the blood of innocent people. We would not like our case to come to such an end as that of the Katyn Massacre. On the contrary, our wish is to see the Katyn case brought to the light of justice again. It is our strong hope that the case of all enslaved nations does not fall into the category of those which are already in archives and belong to the past history.

We firmly believe that our expectations will be realized. Our case is in the hands of able and distin-

guished representatives of this great country. With the House Committee on Soviet Aggression, Congress has performed a humanitarian act for the enslaved, for this nation and for the free world. We further believe that the United States will not make any compromise with its honor. Quoting the words of the President of the United States, Dwight D. Eisenhower, "the conscience of America can never know ease until these peoples are restored to the society of free man."

We shall endeavor to our utmost to aid the Kersten Committee to bring hearings to a successful conclusion. Together with Rep. Charles J. Kersten who might be termed "Ambassador of enslaved nations", millions of Soviet victims as well as millions of free people challenge the Soviet Union with a toast to liberty and justice. The possibility of peaceful coexistence in the world depends upon the Soviet positive answer to this toast—and no other way!

For Insurance on House, Car,
Furniture or Liability
CALL PLymouth 4-1377

ANTHONY F. SKIRIUS
General Insurance Agent
Real Estate - Tax Service

Office:
9204 SO. BROADWAY
LOS ANGELES 3, CALIF.

Residence:
18407 Domino, Reseda, Calif.
Phone DICKens 2-5315

SVEIKAS GANYTOJAU

Bishop V. Brizgys (first from left), visiting with St. Casimir parishoners in Winnipeg, Man., Canada.

Vysk. V. Brizgys lanko šv. Kazimiero liet. parapiją Winnipege, Man., Kanadoje. Iš kairės dešinėn: vysk. V. Brizgys, kun. T. Parulis, kun. T. S. Kulbys, ir Winnipego lietuvių parapijos klebonas kun. J. Bertašius.

A COMMENT ON CROSSES

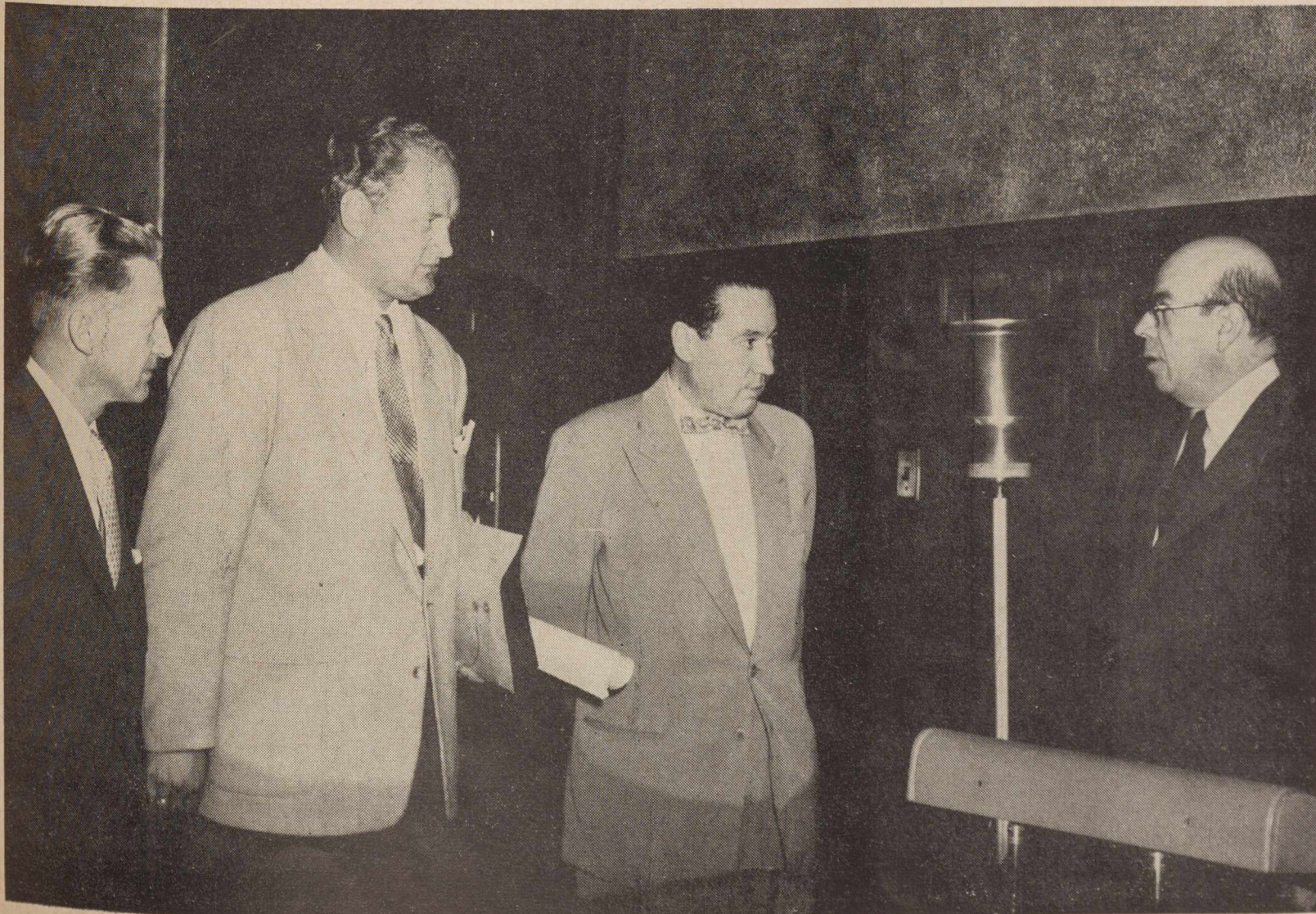
... I read **Crosses** with much interest. It seems to me that you have done an excellent and smooth job of translation. I rarely detected any feeling of awkwardness and yet it seemed to me that you preserved the color and flavor of the original.

Albert Goldberg
Los Angeles Times

Copies of this highly original novel may be ordered directly from
Lithuanian Days Publishers,
9204 S. Broadway
Los Angeles 3, Calif.
Price: \$4.00

Mexican Prime Minister Carvajal (right) receives Canadian Pacific Airlines delegation headed by P. Baronas (center, light suit), commercial director for South America. Mr. Baronas is a graduate of the Klaipėda Commercial Institute. He has worked in Belgium and was for a time commercial attache for the Lithuanian legation in Berlin.

Meksikos ministeris pirm. Carvajal (dešinėje) priima Kanados aviacijos bendrovės "Canadian Pacific Airlines" delegaciją, vadovaujamą P. Barono (centre, šviesiu švarku), kuris yra tos bendrovės komercinis direktorius Pietų Amerikai. P. Baronas yra baigęs Klaipėdos Prekybos Institutą, vėliau specializavęsis Belgijoje. Prieš karą buvęs prekybos atache Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne.

Lithuanian Cub Scouts of Argentina, headed by Apanavičius, greet Gen. T. Daukantas (center) on his 70th birthday.

Argentinos mažieji lietuviai skautai, vadovaujami A. Apanavičiaus, 1954 m. rugsėjo 8 d. sveikina gen. T. Daukantą (vidury), jo 70 metų amžiaus sukakties proga.

L. Kančausko foto

VINCENT KRĖVĖ, TRANSFORMER OF LITHUANIAN FOLKLORE

DR. ALFRED SENN,
Bala-Cynwyd, Pa.

A comparison of Lithuanian literary folklore as it appeared in August Schleicher's chrestomathy of 1857 (*Litauisches Lesebuch and Glosar*, Prag 1857) with present-day publications of the same type reveals an astonishing difference in the occurring folklore motifs. While a hundred years ago national motifs were absolutely absent, they play a very important role today. This change in contents, amounting to a real intellectual revolution, is

in the main part the result of the life work of one man, Vincent Krėvė (full Lithuanian name: Vincas Krėvė-Mickevičius), who passed away on July 7, 1954, at the age of 72 years. (See *Lithuanian Days*, September 1954, page 20).

Vincent Krėvė was both a scholar and a poet. As a scholar he taught at the University of Lithuania and later at the University of Pennsylvania. As a poet he dominated Lithuanian literature ever since the end of the First World War. To his nation he was, is, and will be one of its greatest sons of all times. While we, his friends and family, have lost him and are deeply saddened by this irreparable loss, his nation will never lose him, because through his outstanding literary achievements he has become an

essential part of its cultural wealth.

On October 19, 1952, his many friends and admirers celebrated Krėvė's seventieth birthday anniversary in a public ceremony in Philadelphia. On the same occasion, an international group of scholars, headed by Professor Giacomo Devoto of the University of Florence, Italy, honored Vincent Krėvė with a collection of scholarly papers, published in Florence as Volume IX of the magazine *Studi Baltici*.

Krėvė's original scholarly interest had been in the field of comparative Indo-European philology. Later he became more and more interested in folklore and literature. This change of interest was, of course, prompted by the fact that he himself was an original creative writer. In his writings Krėvė displays a dual personality, depending on the subject matter or topic. He is now an exuberant romanticist, now an observant and even critical realist. He is a romanticist in his tales placed in pagan antiquity which are based on Lithuanian folklore material, such as semi-historical legends and fairy tale motifs, and some of these legends were even invented by him. Krėvė's romanticism is expressed most strongly in two early works, the drama *Sharunas, Prince of Dainava: The Tale of a Life According to the Ancient Poets* (1911) and the collection of tales or legendary short stories first published in 1912 under the title *Stories Told by Old People of the Dainava Country*.

Sharunas is not an historical person, and the Sharunas story is absolute fiction. No trace of this personage is found in Lithuanian literature or historical sources prior to the first appearance of Krėvė's *Sharunas*. Since then, however, Prince Sharunas has become the Lithuanian national hero, a real

Alfred Senn, Ph. D., Bala-Cynwyd, Pa., Professor of Germanic and Balto-Slavic Philology at the University of Pennsylvania, Chairman of the Department of Slavic and Baltic Studies. Of Swiss origin, he was in Lithuania from 1921 to 1930, from 1922 to 1930, as an assistant professor of comparative linguistics at the University of Lithuania in Kaunas. He came to the United States in 1930 and was connected with Yale University and the University of Wisconsin, before coming to the University of Pennsylvania where he has been since 1938. He is an author of numerous studies dealing with the Lithuanian language, e.g. a Lithuanian Grammar (written in German, 1929), co-author of the large Lithuanian-German Dictionary of which Vol. 1 was completed in 1932, Vol. 2 in 1950, while Vol. 3 is now in press. (See his article on this Page.)

Dr. Alfred Senn, Bala-Cynwyd, Pa., Pennsylvanijos universiteto profesorius, šveicarų kilmės, buvęs Lietuvos universiteto profesorius 1921-1930 metais. Jis yra parašęs eilę studijų lietuvių kalbos bei literatūros klausimais ir yra vienas iš autorių lietuviškai vokiško žodyno, kurio I ir II jau išėjusios, o III dalis yra spaudoje. Žiūr. jo str. šiame puslapy.

person for most Lithuanians, similar to the role which William Tell plays in the hearts and minds of the Swiss.

The theme treated first in *Sharunas* is resumed in the drama *Skirgaila*, which was first written in Russian and intended for an anthology of Lithuanian literature prepared by Maxim Gorki. The first Lithuanian edition of *Skirgaila* appeared in 1925. The name *Skirgaila* is taken from history. He was a brother of King Jogaila.

On the occasion of the above-mentioned celebration of his seventieth birthday anniversary, Vincent Krėvė made the following statement to the assembled admirers and well-wishers: "When, while studying at the university, I had occasion to meet students of different national background who boasted
(Continued on Page 21)

Artist K. Žaromskis addresses student Ateitininkai at summer camp, Watervliet, Mich.

Stud. ateitininkų stovyklos, įvykusios rugpjūčio mėn. Watervliet, Mich., dalyvių dalis klauso dail. K. Žaromskio paskaitos. V. Valaičio foto

LITHUANIANS MAKE NEWS

The months of August, September, and October were marked with five important national conventions of Lithuanian American organizations. The Knights of Lithuania, American Lithuanian Catholic youth organization, held its 41st annual convention on August 25-29 in Pittsburgh, Pa. Al Wesey of Great Neck, L. I., N. Y., was elected

Mr. and Mrs. Stanley Leo Fabian of Hollywood have announced the engagement of their daughter, Miss Xenia Genevieve Fabian to Robert Wagstaff Young, son of Mr. and Mrs. Robert Young of Pacific Palisades. Mr. Fabian is the engineer, inventor and manufacturer of SAFE-T-SEAL. The romantic news was revealed at the family dinner given in honor of the bride-elect on her birthday. The festive cake was inscribed with the names Xenia and Bob. A graduate of Pasadena City College where she was elected Associated Women Students Representative, President of the Girl's Glee Club and active in the Senior Class Council, Campus Y, Chi Sigma, Red Cross, Photography Club and Kantela, Miss Fabian attended SC where she was a member of Kappa Delta and Phrateres. Mr. Young attended N. Y. U. and was graduated from the University of California, Berkeley campus. He is now doing graduate work at UCLA toward his Masters degree and is employed as a Thermodynamics Engineer by Northrop Aircraft, Inc. The month of November has been chosen by the pair for their marriage, which will be held in Wylie Chapel of the First Presbyterian Church of Hollywood.

Xenia G. Fabian, pony S. L. Fabian dukte, Hollywood, Calif. Jos vestuvės su Robert W. Young įvyksta š. m. lapkričio mėnesį. Stanley L. Fabian, lietuvis pramonininkas, firmos SAFE-T-SEAL savininkas ir vyr. inžinierius, mielai remia lietuviškus reikalus.

Musician Zenonas Nomeika, wife Janina and daughter Kristina Živilė. Mr. Nomeika studied at the Kaunas Conservatory (1925-29) and graduated the Ecole Normale de Musique de Paris in France in 1931. He is now organist for Holy Family parish in Rochester, N. Y.

Muzikas Zenonas Nomeika, Rochester, N. Y., su žmona Janina ir dukrele Kristina Živilė; mokėsis Kauno konservatorijoje 1925-29, baigęs 1936 m. muzikos akademiją Paryžiuje (Ecole Normale de Musique de Paris). Šiuo metu vargoninkauja Holy Family parapijoje Rochesteryje.

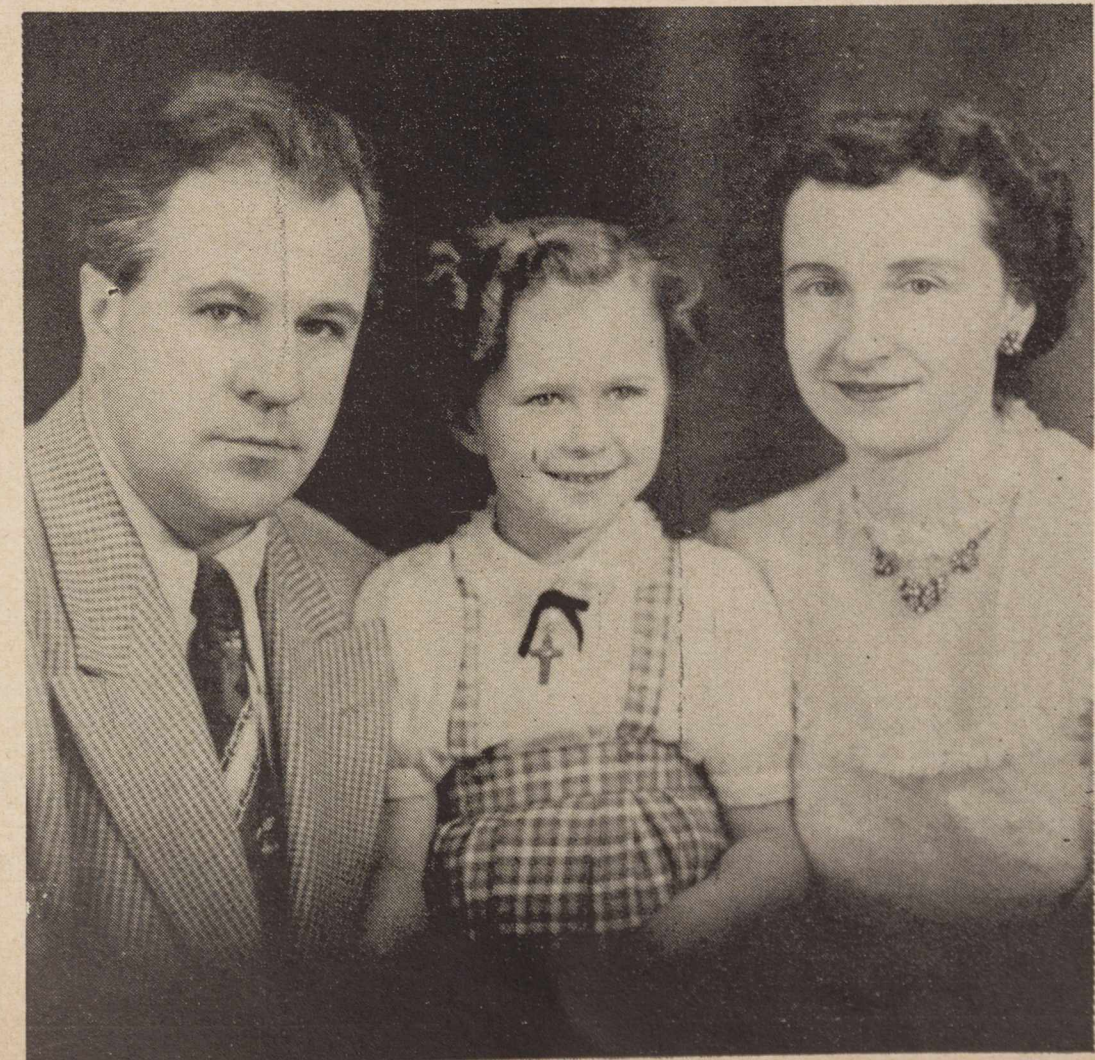
national President. The Ateitis Federation, world-wide Catholic association of Lithuanian intellectuals, met for a congress on September 3-5 in Chicago, Ill. About 600 delegates and guests from various parts of the world attended business sessions and banquet at the Chicago Sherman hotel. At present the Ateitis Federation, composed of three associations (high school students, university students, and graduates from universities and other institutions of higher education) is headed by Simas Sužedėlis of Brooklyn, N. Y. Lithuanian Socialist Democrats, a political association, met for their annual conference on September 4-5 in Brooklyn, N. Y. Prof. J. Kaminskas, Prof. Dr. P. Gudavičius, Dr. P. Grigaitis, Attorney S. Bredes, Jr., and a number of other distinguished American Lithuanian functionaries were among the attendants. Leaders of the Common People's association discussed their party problems at a conference on September 4-5 in Cleveland, Ohio. J. Audėnas of New York, N. Y., member of the Committee for a Free Lithuania and former minister of agriculture, in pre-war Lithuania, is head of the group. The Lithuanian Roman Catholic Federa-

THE LITHUANIAN DAYS MAGAZINE ENLARGED

Beginning January 1, 1955, four pages will be added to each issue of the Lithuanian Days magazine. The magazine is going to be reorganized. You will find more pictures and enjoy the best reading in the 1955 issues of Lithuanian Days.

The subscription rate for 1955 - \$5.00. Those, who have already paid their subscription for 1955 or will pay until Dec. 1, 1954, will not be asked to remit the additional dollar hike.

Publisher

Staff of the Pittsburgh, Pa., Lithuanian radio hours (Young Lithuanians of Pittsburgh, Your Favorite Lithuanian and American Melody Hour).

Pittsburgh, Pa., litetuvių radijo programų vadovai; iš kairės dešinė: K. Pukas, Pr. Saldukas ir G. Žilinskas. Smulkiau apie "Young Lithuanians of Pittsburgh" radijo programą ir "Your Favorite Lithuanian and American Melody Hour" žiūr. viršelio priešpaskutiniam puslapy.

tion of America, embracing all Lithuanian Catholic organizations and groups, held its bi-annual convention on October 8-10 in Cleveland, Ohio. Over 250 delegates and guests attended the meeting. Dr. A. Damušis of Cleveland, Ohio, was elected President of the Federation for a two-year term.

The International Peasant Union congress took place on October 1-3 in New York, N. Y. Lithuanians were represented by members of the Common People's Party. Mrs.

A. Devenis of Watertown, Conn., was elected Vice-President of the Union. The group is headed by S. Mikolajczyk, Polish statesman.

VINCENT KRĖVĖ

(Continued from Page 20)

about their glorious past history, I was seized by a desire to show the others that our history is greater than theirs. I was then compelled to recreate that Lithuania of old which with one hand fought off the onslaught of Western Europe while with the other it conquered the larger part of the country which is now Russia. I wanted to show that through those battles Lithuania became the largest and most powerful state of that period. It seemed to me that, if those people were able to achieve such deeds, they must have been giants in spirit. And I made up my mind to portray the spirit and soul of those giants, that is of Old Lithuania. I did it, not in order to become famous myself, but in order that the Lithuanians, especially the young people, might obtain some self-respect and the conviction that we are not inferior, but rather superior to many nations which at present consider themselves great... This was all I had in mind when I created the Dainava Stories, Sharunas, Skirgaila, etc. This was my one and only idea... And I am very happy today to see that I was understood the way I wanted to be understood."

These are the words of a man who changed a whole world and has lived to see the dreams of his youth realized. Krėvė has indeed created a new spiritual world for the Lithuanians. He has given Lithuanian culture a new physiognomy. He has given the Lithuanian nation its national hero. No other Lithuanian living or dead can boast of similar success.

Spirit of Resistance in Lithuania

Colonel Burlitski, who has recently escaped from Soviet Russia, gave valuable information indicating a strong resistance to the Communist regimes in the Baltic nations. He told the Kersten Committee of having been sent with his unit in July 1944 to the Baltic States where NKVD organized an armed campaign against the Lithuanians who were struggling to regain their independence. Lithuanians perished by tens of thousands. The killings were performed with cold-blooded efficiency. Witness Burlitski described it as follows:

The Soviet Government started creating a (Communist) party and administrative apparatus for Lithuania. The absolute majority of the Lithuanian people did not want to have anything to do with it, did not want this (Communist) party and (Soviet) apparatus. Part of the population organized itself in what the Soviets called bandit-bands. It is characteristic that these so-called bandits liquidated only those (Communist) party leaders who were actually Lithuanians, because they considered that these people were traitors to their own country. These so-called bandits were supported by the majority of the Lithuanian population. The so called "bandit" formations were very numerous and consisted of many people. In some places the fight against the so-

called "bandits" involved not only NKVD units but also regular Red Army units and aviation. This particularly applies in the region of the city of Kaunas.

Time passed, the troops were becoming more and more fatigued, the fight continued, and still the local Soviet government and (Communist) party apparatus had not been established at all echelons. The so-called "bandits" were impossible to catch.

In the face of this stalemate, Beria sent his deputy, General Kruglov to Lithuania in September 1944. (Since the execution of Beria, Kruglov and Deputy Serov have succeeded to a joint command of the MVD.—Ed.) Kruglov called a top-secret operational meeting and Witness Burlitski describes it:

Kruglov said Stalin and Beria are not satisfied with results in Lithuania, and it is time to change from words to sharp measures. Enough of this sentimental approach. He ordered a fine-combing operation through villages and forests. And he ordered: if somebody tries to make a getaway or run, even if not armed, they are to be killed without any further ado, no court is necessary for them.

Kruglov further ordered: if these people run into a house, a farm, or a village, these houses, farms, or villages are to be destroyed by fire. And after Kruglov left, all the measures he ordered were actually used.

A wave of executions and torture started. The leadership of this so-

called bandit movement, seeing how the Lithuanian people were being exterminated, how villages were burned, how cattle were destroyed made a decision to abandon active operations temporarily in order to preserve the people, the leadership and the population for a fight in the future. The so-called bandit movement was weakened, but never completely liquidated, and as far as I know up to 1953 it still existed.

(From the Second Interim Report of the Select Committee on Communist Aggression, House of Representatives, 83rd Congress, 2nd Session.)

STATEMENT REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933, AND JULY 2, 1946 (Title 39, United States Code, Section 233) SHOWING THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, ON CIRCULATION OF

Lietuvių Dienos (Lithuanian Days), published monthly except July and August at Los Angeles, California for October 1, 1954.

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

Publisher Anthony F. Skirius, 18407 Domino St., Reseda, Calif.

Editor Juozas Vitėnas, 518 W. 75th St., Los Angeles 44, Calif.

Managing editor Leonard Valiukas, 906 W. 34th St., Los Angeles 7, Calif.

Business manager Juozas Urbonas, 5983 Franklin Ave., Los Angeles 38, Calif.

2. The owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount

of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual member, must be given.) —Anthony F. Skirius, 18407 Domino St., Reseda, Calif.

3. The known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities: (If there are none, so state.) —None.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above was: (This information is required from daily, weekly, semiweekly, and triweekly newspapers only.) — — —

Anthony F. Skirius (Signature of editor, publisher, business manager or owner).

Sworn to and subscribed before me this 4 day of Oct., 1954.

(Seal) John R. Nash, Notary Public

In and for the County of Los Angeles, State of California.

My Commission expires Oct. 3, 1957.

Lithuanian girls in the hills of Cordoba, Argentina

Lietuvaitės Cordobos kalnuose, Argentinoje

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS

Chicago, Ill.

Sophie Barcus Radio Hours

Chicago - WGES - 1390 kilocycles

Mo. - Fri. 8:45 - 9:30 A. M.

Sat. - 8:30 - 9:30 A. M.

Mondays (Lietuviškos vakaruškos)

7:00 - 8:00 P. M.

Sophie Barcus, 7121 So. Rockwell,

Chicago 29, Ill. - Tel. 42413

MARGUTIS - Kasdieninė Lietuvių Radijo Programa

Cicero - Chicago — WHFC — 1450 kilocycles

Programa kiekvieną vakarą 9:15 val.

Ketvirtadieniais dvi programos: 7:00 ir 9:15

Sekmadieniais 1:00 p. m.

Vedėja - Lilija Vanagaitienė

Margutis - 6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.

Telef. GRovehill 6-2242

The Saltimieras Lithuanian Show

Chicago WGES - 5000 Watt - 1390 kc

Monday thru Friday from 8:00 to 8:30 P. M.

No recordings - Live talent only

Paul B. Šaltimieras, Director

6801 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill.

Telephone Financial 0650

New Britain, Conn.

"Tėvynės Garsai"

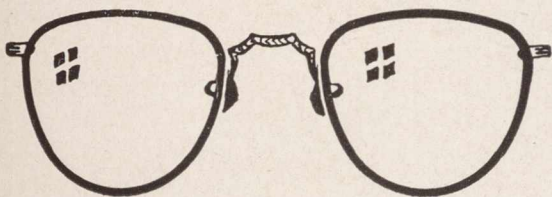
Radijo programa girdima

kiekvieno sekmadienio rytą nuo 10 val. iki 10:30 val.

iš stoties WKNB - 840 kil.

Programos vedėjas Vl. Plečkaitis,

439 Stanley St., New Britain, Conn.

EYES EXAMINED

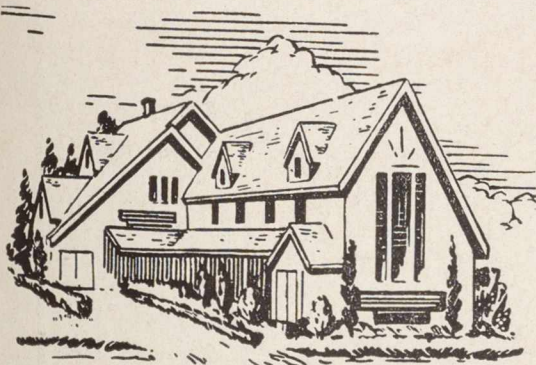
GLASSES FITTED

DR. MICHAEL HOLLINGER

Optometrist

329 W. FIFTH STREET, LOS ANGELES, CAL.

Phone MUtual 1056

Pirma Lietuvių Įstaiga Los Angeles

COWLEY & CASPER

Laidotuvių Namas

935 W. Washington Blvd. PR. 1061

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC. FOUNTAIN, MICH.

JOHN ANDRULIS, President

ANGIE ANDRULIS, Vice-President

Gaminami tikri ir nepaprastai skanūs
lietuviški sūriai. Užsisakykite, tada patys
įsitikinsite.

Baltimore, Md.

Lietuvių Melodijos Valandėlė

Baltimore, Md. - WBMD - 750 kilocycles

Sekmadieniais 12:30 - 1:00 vidurdienį

Šios programos vedėjai: Albertas Juškevičius, 4515

Wiimslow Rd., Baltimore 10, Md.,

Phone Tuxedo 9-8693;

Kęstutis Laskauskas, 809 Scott St., Baltimore 30, Md.

Phone SAratoga 7-7963.

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių kultūrinė radijo programa

Boston 15, Mass - WBMS - 1090 kilocycles

Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu

Vedėjas - P. Viščinis

31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.

Tel. Brockton 8-1159-R

Lietuvių Radio Korp. Programa

Boston, Mass. - WBMS - 1090 kilocycles

Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 val. per pietus

Muzika, dainos ir Magdūtės pasaka

Direktorius S. Minkus

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO. 80489

Brooklyn, N. Y.

Lithuanian Radio Program

Brooklyn, N. Y. - WWRL - 5000 kilocycles

Programos pradžia kiekvieną

trečiadienį (Wednesday) 10:00 val. vak.

Joseph Ginkus, Director

495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. - Tel. EV. 4-9293

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Klubas

savo savaitinę programą transliuoja

kiekviena šeštadienį 7:45 iki 8:30

per WDOK, banga 1260

Klubo pirm. ir bendrųjų reikalų ved. - Juozas Stem-

pužis, 1152 Dallas Rd., tel. SW 5-1900

Programos vedėjas - Balys Auginas, 1359 E. 94th St.,

tel. CE 1-5904

Iždininkas ir fin. reik. vedėjas - Aleksandras Laikūnas,

7205 Linwood Ave., tel. EN 1-1082.

Detroit, Mich.

"Baltic Melodies"

Detroit - WJLB - 1400 kilocycles

Saturdays 8:30 - 9:15 P. M.

Director Helen Rauby

16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich.

Telephone UNiversity 1-1072

"Lithuanian Melodies"

Ann Arbor - WPAG - 1050 kilocycles

Sundays 1:00 - 1:30 P.M.

Director Ralph Valatka

15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.

Telephone BRoadway 32224

FRANK P. SPEECHER

LICENSED REAL ESTATE BROKER

Associated With George S. Bacon, Realtor

1955 HILLHURST AVE., Los Angeles 27, Calif.

Residence: HOLLYWOOD 2-0777

Phones: NO. 3-3030, NO. 4-0031

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY

HELEN MOCKUS

1722 WESTERN AVE.

Phone HO. 9-4600

HOLLYWOOD 27, CAL.

GOOD REALTY CO.

J. J. BAKUS, Lithuanian Real Estate Broker

Multiple Listing Service

4728 S. NORMANDIE, LOS ANGELES 37, CAL.

Office: AXminster 7900 Res.: PLasant 36590

Los Angeles, Calif.

Lithuanian Melody Hour

KOWL - 1580 kilocycles - Santa Monica, Calif.

Saturdays - 10:00 - 10:30 A. M.

Direktorius Bruno Gediminas, 1827 1/2 N. Western Ave.,

Los Angeles 27, Calif. Phone HO. 9-4150

Reikalų vedėjas - George Rudelis, 5027 Zelzak St.,

Encino, Calif.

Programos vedėjas - Bronius Dūda, 1315 McCollum St.,

Los Angeles 26, Calif.

New York - New Jersey

"Lietuvos Atsiminimų" Radijo Valanda

girdima kiekviena šeštadienį, 4:30 - 5:30 val. popiet

iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kil., ir 97.9 meg. (FM)

Direktorius - Jokūbas J. Stukas

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. WAverly 6-3325

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa

Bendruomenės Balsas

Philadelphia, Pa. - WDAS - 1400 kilocycles

Programa sekmadieniais nuo 3 val. 30 min. po pietų

iki 4 val.

Duoda kultūrinės bei politinės apžvalgas, žinias,

muziką, skelbimus.

Visais reikalais rašyti:

Mr. B. Raugas, 517 Greenwich St., HO. 74178

Pusvalandžius redaguoja: K. Kazlauskas, A. Klimas, V.

Muraškauskas, B. Raugas, A. Šileika ir V. Volertas.

Pittsburgh, Pa.

Lithuanian Catholic Hour

Pittsburgh Pa., - WLOA - 1550 kilocycles

Sundays - 1:30 - 2:00 P. M.

Produced by Knights of Lithuania

Pittsburgh District

WLOA, Braddock, Pa.

Young Lithuanians of Pittsburgh Radio Program

Pittsburgh, Pa. — WHOD - 860 kilocycles

Sekmadieniais nuo 4:30 iki 5:00 P. M.

Direktorius J. Žilinskas, 2200 Sarah St., Pittsburgh

3, Pa.

Dir. pav. K. Pukas, 1503 Electric Ave., East Pitts-

burgh, Pa.

Programos vedėjas Pranas Saldukas, 5523 Howe Street

(Shadyside), Pittsburgh, Pa.

"YOUR FAVORITE LITHUANIAN AND AMERICAN MELODY HOUR"

Pittsburgh, Pa. - WHOD - 860 kilocycles

Šeštadieniais nuo 6:00 iki 6:30 P. M.

Produced by: Pranas Saldukas, Jurgis Žilinskas, and

Kostas Pukas.

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. - WHEC - 1460 kilocycles

Programa transliuojama kiekvieną sekmadienį

9:00 iki 9:30

Pr. Saladžius, pirm., 309 Alphonse St.

Pr. Puidokas, sekr., 38 St. Jacob St.

A. Beresnevičius, ižd. ir fin. reikalų vedėjas,

120 Friedrich Prk, tel. HA-7158

Programos vedėjai: P. Armonas, A. Ciemenis, H.

Žeme.is ir V. Zmuidzinas.

Waterbury, Conn.

"Lithuanian Memories"

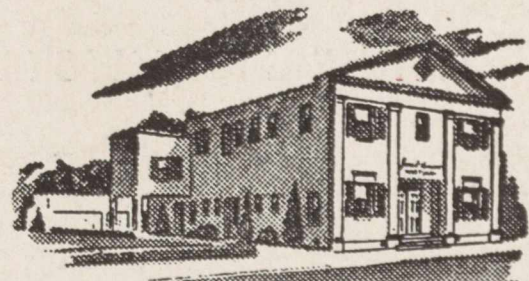
Waterbury - WWCO - 1240 kilocycles

Saturdays - 6:35 to 7:30 P. M.

Director Dr. M. J. Colney

148 Grand St., Waterbury 5, Conn.

Lietuviams patarnauja jau 25 metus

JONES & HAMROCK MORTUARY

731 W. WASHINGTON BLVD LOS ANGELES 18

PROSPECT 6091

LIETUVIAI OMAHOS MIESTO GIMTADIENY